

LAIA AMADAS SIMON*

TRES ARGUMENTS A FAVOR DE LA NATURALESA
LÈXICA DELS VERBS ASPECTUALS SEGUITS
D'UNA ORACIÓ NO FINITA

1. INTRODUCCIÓ

L'objectiu d'aquest treball és intentar demostrar que, des d'un punt de vista sintàctic, els verbs aspectuals del català no són mai verbs auxiliars, ni tan sols quan apareixen seguits d'una oració no finita, que, com veurem, és el cas en què la naturalesa lèxica d'aquests verbs ha estat més qüestionada.

Entenc per verbs aspectuals aquells verbs que assenyalen l'inici, la continuació o el final d'una situació (explícita o no), o bé d'una entitat amb extensió temporal i/o espacial, és a dir, verbs com *iniciar*, *començar*, *continuar*, *seguir*, *acabar*, *cessar*, *deixar*, *parar*, *terminar*, etc. De tots aquests verbs, he centrat el meu estudi en els verbs *començar*, *continuar* i *acabar*, especialment. Aquesta tria està motivada per dues raons fonamentals. La primera és que són verbs representatius dels tres tipus de verbs aspectuals que distingeixo, és a dir, dels verbs aspectuals d'inici, de continuació i de final, respectivament, tant per significat com per freqüència d'ús. La segona és que, de tots els verbs aspectuals, *començar*, *continuar* i *acabar* són els que presenten el grau d'alternança argumental més important i els que poden aparèixer en més contextos sintàctics. Assumeixo que, pel que fa a l'estructura argumental, els verbs es poden classificar en tres tipus bàsics: transitius (e.g., *assassinar*, *estimar*, *utilitzar*, etc.), inergatius o intransitius purs

* Vull agrair als companys i companyes del Grup de Gramàtica Teòrica de la Universitat Autònoma de Barcelona i, en especial, a Zulema Borràs, a Jaume Mateu i a Gemma Rigau els comentaris i suggeriments amb què han enriquit aquest treball. Evidentment, tots els errors hi puguin romandre són només responsabilitat meva. La realització d'aquest treball s'ha beneficiat d'un ajut del MCyT a través del projecte BFF2000-0403-C02-02 i de la Generalitat de Catalunya a través d'una beca FI-FIAP.

(e.g., *dormir, treballar, plorar*, etc.) i inacusatius (e.g., *arribar, néixer*, etc.).¹ Com exemplifiquen les oracions de (1), (2) i (3), l'estructura argumental dels tres verbs aspectuals que estudio alterna entre aquestes tres possibilitats.^{2,3}

(1) Variant transitiva

- a. En Lluís ha començat el primer conte per al recull.
- b. L'orquestra va continuar els assajos després de dinar.
- c. Ja han acabat l'edició del número nou de la revista.

(2) Variant inergativa

- a. Ets tu qui ha començat!
- b. Vam continuar després d'un petit descans.
- c. Els nois no han acabat.

1. Sobre la classificació dels verbs intransitius en verbs inergatius (o 'intransitius purs') i verbs inacusatius (o 'ergatius'), vegeu, a més dels treballs inicials de PERLMUTTER, 1978, i BURZIO, 1986, els treballs de ROSEN, 1984; VAN VALIN, 1990, 1993; DOWTY, 1991; ZAENEN, 1993; LEVIN i RAPPAPORT HOVAV, 1995, o MATEU, 1997, entre altres.

2. El capítol 4 d'AMADAS, 1999, està dedicat íntegrament a justificar la distinció d'aquestes tres variants i a mostrar les característiques de cadascuna.

3. El grau d'alternança argumental de la resta de verbs aspectuals és sempre menor. A l'extrem oposat de *començar* tenim *iniciar*, per exemple, l'estructura argumental del qual és sempre transitiva (v. (ia)-(ib)) o incoativa (v. (ic)) (assumeixo que l'estructura argumental de la forma incoativa, de fet, també és transitiva (v. MATEU, 1997)).

- (i)
  - a. La policia ja ha iniciat les investigacions.
  - b. L'esquiador va iniciar el descens.
  - c. El foc es va iniciar a les nou del vespre.
- (ii)
  - a. *Ets tu qui ha iniciat!
  - b. *L'hivern ja ha iniciat.

Si he triat d'estudiar el verb *començar* en lloc del verb *iniciar*, també és perquè el verb *iniciar* no pot anar seguit d'una oració no finita (v. (iii)), cosa que sí permet, com veurem tot seguit, el verb *començar*.

- (iii) *L'excés d'humitat ha iniciat a podrir les arrels del presseguer.

D'altra banda, el verb *seguir*, si bé com el verb *continuar* pot anar seguit d'una oració de gerundi (v. (iv)), quan apareix amb SNs només té un significat pròpiament aspectual quan és inergatiu (cf. (v)-(vi)):

- (iv) L'Assumpta segueix estudiant per als exàmens de setembre.
- (v) Vam seguir després d'un petit descans.
- (vi)
  - a. *L'orquestra seguirà els assajos després de dinar.
  - b. *Els assajos no han seguit.

- (3) Variant inacusativa
- a. Encara no ha començat l'hivern.
  - b. Els assajos no han continuat.
  - c. Les claus continuen al calaix.
  - d. La lectura de poemes va acabar molt tard.⁴
  - e. En Joan ha acabat a la presó.

Una característica dels verbs aspectuals que estudio és que, a més d'aparèixer en contextos com els de (1)-(3), poden aparèixer seguits d'una oració no finita. Concretament: els verbs *començar* i *acabar*, com s'exemplifica a (4) i (5), respectivament, poden aparèixer seguits d'una oració d'infinitiu introduïda per preposició; *continuar*, per la seva banda, com es mostra a (6), pot aparèixer seguit d'una oració de gerundi.

- (4)
- a. L'excés d'humitat ha començat a podrir les arrels del pres-seguer.
  - b. Va començar a ploure.
  - c. Els convidats ja han començat a arribar.
- (5)
- a. En Lluís va acabar de pintar el local abans del que preveia.
  - b. El Bernat ja ha acabat de muntar el seu darrer invent.
  - c. Encara no han acabat de caure totes les fulles dels arbres.
- (6)
- a. En Mateu va continuar mirant els partits via satèl·lit.
  - b. L'Assumpta continua estudiant per als exàmens de setembre.
  - c. Els convidats van continuar arribant de tres en tres.

La gramàtica tradicional ha tendit a etiquetar les seqüències verbals amb verbs aspectuals de 'perífrasis verbals aspectuals' i a considerar, per tant, que són verbs auxiliars. Els estudis més actuals seguei-

4. El verb *acabar* també admet la forma pronominal *acabar-se*, més usada en el parlar col·loquial:

- (i)
- a. La lectura de poemes *es va acabar* molt tard.
  - b. El darrer capítol *s'acaba* amb el retrobament dels protagonistes.

No tractaré aquesta forma d'*acabar*, però assumeixo que és la forma incoativa de la variant transitiva d'aquest verb (v. la nota precedent).

xen considerant, en general, que són verbs auxiliars, o funcionals, en el sentit que no tenen estructura argumental i que la seva funció és fonamentalment gramatical i/o adverbial, per la qual cosa ocupen el nucli d'una categoria funcional o inflectiva. I és que, certament, les oracions amb verbs aspectuals més una oració no finita presenten un seguit de fenòmens sintàctics i semàntics que més aviat sembla que apunten en aquesta direcció. La meua hipòtesi, però, és que malgrat les seves peculiaritats en aquest context els verbs aspectuals també són verbs lèxics. En altres paraules, defenso que els verbs aspectuals sempre constitueixen el nucli d'un sintagma verbal, tant en els exemples de (1)-(3) com en els exemples de (4)-(6).

A la secció 2 presento amb un cert detall les característiques sintàctiques i semàntiques que fan que els verbs aspectuals seguits d'una oració no finita es considerin verbs auxiliars (o funcionals), és a dir, verbs sense estructura argumental. M'entretindré, especialment, a presentar els fenòmens de transparència associats al que, seguint la terminologia introduïda per Rizzi (1982), es coneix com a 'Reestructuració'.⁵

L'objectiu de la secció 3 no és el de negar les peculiaritats dels verbs aspectuals seguits d'una oració no finita, però sí el de demostrar que, malgrat aquestes, els verbs aspectuals del català segueixen essent verbs lèxics. Les tres proves que aporto a favor de la naturalesa lèxica dels verbs aspectuals, i a les quals fa referència el títol d'aquest article, són les següents: d'una banda, mostro com els processos que afecten l'estructura argumental dels predicats verbals es poden aplicar als verbs aspectuals. Concretament, estudio les possibilitats de causativitzar i de passivitzar els verbs aspectuals. Un altre tipus de prova a favor de la naturalesa lèxica dels verbs aspectuals és el domini de modificació dels adjunts circumstancials, és a dir, dels adjunts que afecten la predicació i no les propietats funcionals de l'oració. Centrant-me en els adjunts locatius, els adjunts que expressen manera i els adjunts fi-

5. Vegeu el treball d'Hernanz i Rigau (1884) per a un bon resum del que és el fenomen de la Reestructuració en general, de la seva presència en el català i el castellà i de les propostes explicatives que se'n van fer a principis dels vuitanta. Val a dir que la secció 2 d'aquest treball li deu força coses, al treball d'Hernanz i Rigau.

nals, demostro que els adjunts circumstancials poden modificar, a més del verb en forma no finita, el verb aspectual. Si assumim que l'àmbit de modificació dels adjunts circumstancials és sempre la predicació, en altres paraules, el SV, haurem de concloure que els verbs aspectuals no formen part de l'estructura funcional de l'oració, sinó de l'estructura lèxica.

Finalment, a la secció 4 contrasto la meua hipòtesi amb la de Cinque (1998a-b, 1999), que recentment ha proposat que els verbs de reestructuració, quan es donen fenòmens de transparència, són verbs funcionals que ocupen el nucli de diferents projeccions funcionals de caràcter aspectual o modal. L'article es clou amb una secció dedicada a resumir breument les conclusions d'aquest treball.

2. CARACTERÍSTIQUES SINTÀCTIQUES I SEMÀNTIQUES DELS VERBS ASPECTUALS SEGUITS D'UNA ORACIÓ NO FINITA

L'objectiu d'aquesta secció és fer un recull dels motius pels quals s'ha qüestionat l'estatus lèxic dels verbs aspectuals seguits d'una oració no finita. L'organització d'aquesta segona secció és la següent: la secció 2.1. està dedicada a presentar els fenòmens sintàctics associats a la Reestructuració (RIZZI, 1982), que, bàsicament, són els que tindrè en compte a la secció 3 per demostrar que els verbs aspectuals són sempre verbs lèxics; a la secció 2.2. recullo altres característiques sintàctiques dels verbs aspectuals que també cal tenir en compte a l'hora de discutir la naturalesa sintàctica d'aquests verbs; les característiques semàntiques dels verbs aspectuals seguits d'una oració no finita les presento a la secció 2.3.

2.1. Fenòmens de transparència associats a la Reestructuració

Rizzi (1982) observa que en italià els verbs modals (e.g. *dovere*, *potere*, *volere*, etc.), els verbs aspectuals (e.g. *cominciare*, *continuare*, etc.) i els verbs de moviment dirigit (e.g., *andare*, *tornare*, etc.) pre-

senten fenòmens sintàctics que no presenten la resta de verbs que seleccionen una oració d'infinitiu. Concretament, estudia el contrast pel que fa a l'aplicació dels tres fenòmens següents:

(A) El **trasllat de clíctic**, és a dir, la cliticització al verb modal, aspectual o de moviment dels pronoms febles relacionats amb l'infinitiu (cf. (7b) i (8b));

- (7) a. Piero verrà a parlarti di parapsicologia.
 b. Piero *ti* verrà a parlare di parapsicologia. (RIZZI, 1982: 1)
- (8) a. Piero deciderà di parlarti di parapsicologia.
 b. *Piero *ti* deciderà di parlare di parapsicologia. (RIZZI, 1982: 1)

(B) El **moviment llarg del SN objecte** de l'infinitiu a la posició de subjecte del verb modal, aspectual o de moviment (v. la concordança a (9b)) en les oracions amb *si* impersonal (cf. (9b) i (10b));

- (9) a. Finalmente *si* comincerà a costruire *le nuove case popolari*.
 b. Finalmente *le nuove case popolari si* cominceranno a costruire. (RIZZI, 1982: 1)
- (10) a. Finalmente *si* otterrà di costruire *le nuove case popolari*.
 b. *Finalmente *le nuove case popolari si* otterranno di costruire. (RIZZI, 1982: 1)

(C) La **selecció de l'auxiliar**: els verbs modals i aspectuals⁶ que formen els temps compostos amb l'auxiliar *avere* poden prendre *essere* si el verb en infinitiu selecciona aquest auxiliar (cf. (11b) i (12b)).

- (11) a. Mario *ha* voluto tornare a casa.
 b. Mario *è* voluto tornare a casa. (RIZZI, 1982: 2)

6. Els verbs de moviment dirigit sempre formen els temps compostos amb l'auxiliar *essere*, independentment de l'auxiliar que seleccioni el verb en infinitiu.

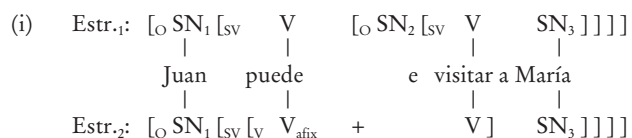
- (12) a. Mario *ha* promesso di *tornare* a casa.
 b. *Mario è promesso di *tornare* a casa. (RIZZI, 1982: 2)

Els fenòmens que estudia Rizzi (1982) en general s'apliquen dins el domini d'una sola oració. D'aquí la agramaticalitat de les oracions (8b), (10b) i (12b). El que fa especial el comportament dels verbs modals, aspectuals i de moviment és que ni la seva presència ni, per tant, el límit oracional que esperariem entre aquests verbs i el verb en forma no finita impedeix l'aplicació d'aquests processos. És per això que en general es diu que en casos com els de (7b), (9b) i (11b) es donen «efectes de transparència».

Rizzi (1982) proposa explicar els efectes de transparència com el resultat d'aplicar una 'regla de reestructuració', pròpia de modals, aspectuals i verbs de moviment, que opcionalment reanalitza els dos verbs com un sol complex verbal, de tal manera que es passa d'una estructura subjacent bioracional a una oració simple.^{7,8} Des que, dins la teoria de la recció i el lligam, es va formular el 'principi de projecció' (v. CHOMSKY, 1981, 1986), s'han anat buscant anàlisis alternatives a la regla de reestructuració de Rizzi, que, tal com està formulada, viola aquest principi perquè suposa la supressió de part de l'estructura sub-

7. Aissen i Perlmutter (1983) proposen, dins el marc de la Gramàtica Relacional, una regla de «reducció d'oració» ('Clause Reduction'), semblant a la regla de reestructuració de Rizzi (1982): «Under the Clause Reduction hypothesis, trigger verbs differ from non-trigger verbs in that they trigger a rule of Clause Reduction that makes dependents of the complement verb dependents of the matrix verb» (AISSÉN i PERLMUTTER, 1983: 364).

8. Entre les primeres propostes per explicar la reestructuració, també trobem la de Zubizarreta (1982), que intenta explicar el doble comportament dels verbs de reestructuració (autònom i lligat) proposant que aquests verbs s'associen a dues estructures paral·leles, l'una bioracional i l'altra mono-oracional, a tots els nivells de representació sintàctica i semàntica. Vegeu-ne un exemple:

(ZUBIZARRETA, 1982: 161)

jacent de l'oració.⁹ En particular, se suprimeix el nus O(ració) de l'oració d'infinitiu i, a més, quan l'estructura subjacent és de control, també se suprimeix el subjecte de l'oració d'infinitiu. D'altra banda, les propostes més recents tenen en compte els principis d'economia que inspiren el 'programa minimista' i, per tant, eviten tractar la Reestructuració com un procés opcional.¹⁰ Tot i que l'anàlisi concreta que fa Rizzi (1982) hagi perdut vigència, la majoria de treballs han continuat usant el terme 'reestructuració' per referir-se als efectes de transparència que es produeixen amb modals, aspectuals i verbs de moviment. En aquest treball, donada la difusió del terme, també l'he

9. Burzio (1986), per exemple, evita la violació del principi de projecció proposant que els efectes de transparència i l'estreta relació que s'estableix entre els dos verbs quan aquests es produeixen es deriven del moviment del SV de l'oració no finita a l'oració matriu. A (i) teniu representat aquest procés per als casos en què el verb de reestructuració és ergatiu (i.e., inacusatiu):

- (i) a. $[_{VP} V_I NP_I [_S PRO [_{VP} V_2 NP_2]]]$
 b. $[_{VP} V_I [_{VP} V_2 NP_2] NP_1 [_S PRO - -]]$

(BURZIO, 1986: 336)

Vegeu, també, Manzini (1983), per a una solució inspirada en la de Rizzi (1982), però que també intenta evitar la violació del principi de projecció.

10. Així com els treballs que hem comentat a les darreres tres notes, conceben la reestructuració com un procés, és a dir, la solució amb reestructuració es deriva de la solució sense reestructuració (vegeu, en aquest sentit, els arguments que aporten RIZZI, 1982, i BURZIO, 1986, especialment) o postulen dues estructures paral·leles, els treballs més actuals atribueixen als verbs aspectuals unes característiques o unes altres en funció de si es donen o no efectes de transparència. Així, alguns amb consciència minimista i d'altres, òbviament, encara no, eviten explicar la reestructuració com un procés opcional. En general totes les propostes coincideixen a considerar que quan no es produeixen efectes de transparència, els verbs aspectuals són verbs lèxics que seleccionen una oració no finita com a complement. Les diferències es donen a l'hora d'explicar el cas en què es donen efectes de transparència. Les propostes opten, bàsicament, per una de les següents dues vies d'anàlisi: (a) atribuir els efectes de transparència a les propietats especials de les categories funcionals que dominen el verb en forma no finita i mantenir, així, una estructura bioracional (v. GUERON i HOEKSTRA, 1989; KAYNE, 1989; BOK-BENNEMA i KAMPERS-MANHE, 1994; GONÇALVES, 1997a/b; o ROBERTS, 1997, entre d'altres); (b) considerar que quan es produeixen efectes de transparència els verbs de reestructuració són verbs sense estructura argumental o amb una estructura argumental secundària i, per tant, explicar els efectes de transparència pel fet que l'estructura és monoaracional (v. PICALLO, 1985, 1990; ROSEN, 1989; CINQUE, 1998a/b, 1999, entre d'altres).

mantingut, i l'utilitzo ja sigui per referir-me al conjunt de verbs que poden induir efectes de transparència com a les oracions en què es produeixen aquests efectes.

En català, dels tres fenòmens alludits per Rizzi (1982), només el trasllat de clític *i*, en alguns dialectes, el moviment llarg de l'objecte serveixen per comprovar si un verb és de reestructuració o no. Pel que fa al trasllat de clític, vegeu el contrast entre les oracions de (13)-(15), amb verbs modals i aspectuals, i les oracions de (16)-(17), amb verbs que no admeten la reestructuració.

- (13) a. El Bernat va començar a preparar-*la* tard.
b. El Bernat *la* va començar a preparar tard.
- (14) a. En Lluís va acabar de pintar-*lo* abans del que preveia.
b. En Lluís *el* va acabar de pintar abans del que preveia.
- (15) a. Podré anar-*hi*.
b. *Hi* podré anar. (HERNANZ i RIGAU, 1984: 44)
- (16) a. La Montserrat odia menjar-*ne*, de pebrot.
b. *La Montserrat *n'*odia menjar, de pebrot.
- (17) a. Defensaré anar-*hi*.
b. *Hi defensaré anar. (HERNANZ i RIGAU, 1984: 43)

Quant al moviment llarg de l'objecte, s'observa que en català central, per exemple, a diferència del que passa en italià, l'objecte de les construccions amb *se* sempre concorda amb el verb:

- (18) a. En aquest país, es consumeixen molts tomàquets.
b. *En aquest país, es consumeix molts tomàquets.

En el cas de les oracions amb modals i aspectuals, l'objecte també concorda sempre amb el verb de reestructuració, independentment del fet que hi aparegui preposat (v. (19a)) o postposat (cf. (19b) i (19c)):

- (19) a. Els volums esgotats s'han començat a reeditar.
 b. S'han començat a reeditar els volums esgotats.
 c. *S'ha començat a reeditar els volums esgotats.

En aquest dialecte, doncs, les construccions amb *se* no ens permeten de veure, com ja observen Hernanz i Rigau (1984), en quins casos els verbs modals i aspectuals s'han reestructurat i en quins no. La concordança en aquest tipus de construccions sí que és indicativa, en canvi, d'una divisió entre els verbs aspectuals i modals i la resta de verbs que seleccionen una oració no finita. Vegeu-ho als exemples de (20):

- (20) a. *Les cases barates s'han permès construir aquest any.
 (HERNANZ i RIGAU, 1984: 38)
 b. *Els problemes de sequera no es decidiran discutir fins al darrer dia.
 c. *Els cartells s'han prohibit penjar a la paret.

En català nord-occidental,¹¹ en canvi, com en italià, l'objecte de les construccions amb *se* només concorda amb el verb en posició preverbal:^{12,13}

- (21) a. Es collirà les taronges.
 b. *Es colliran les taronges.
 c. Les taronges es colliran.

Aquest patró es reproduïx a les oracions amb verbs de reestructuració:

11. Segons Solà (1987), el valencià funciona com el nord-occidental.

12. Les dades del català nord-occidental que presento a (21) i (22) estan inspirades en les que dona Rigau (1991).

13. En castellà, com recullen Hernanz i Rigau (1984), hi ha molta vacil·lació pel que fa a la concordança de l'objecte en posició postverbal, tant dialectal com de registre. Per tant, el moviment llarg de l'objecte només és una prova per a aquells parlants que no fan la concordança. En català també trobem casos de vacil·lació: en menorquí, per exemple, hi ha vacil·lació fins i tot dins un mateix idiolecte. Agraïxo a Zulema Borràs aquesta informació.

- (22) a. Ja es pot obrir les finestres.
 b. *Ja es poden obrir les finestres.
 c. Les finestres ja es poden obrir.

En nord-occidental, doncs, sí que el moviment llarg de l'objecte serveix de diagnòstic per saber si hi ha hagut reestructuració.

Finalment, en català l'auxiliar dels temps compostos sempre és *haver*, per la qual cosa no disposem d'aquest tipus de prova a l'hora de detectar si hi ha hagut o no reestructuració. Només entre la població de més edat d'algunes zones de les Illes Balears (de Mallorca, bàsicament) es conserva encara la selecció de l'auxiliar. D'acord amb les dades de què disposem (v. (23)), tampoc és clar, però, que la selecció de l'auxiliar en mallorquí serveixi de diagnòstic de la reestructuració, ja que, fins i tot quan es donen altres fenòmens de transparència, com la pujada de clític a (23), hi ha vacil·lació entre l'ús de l'auxiliar *haver* (v. (23a)) i l'ús de l'auxiliar *ésser* (v. (23b)):¹⁴

- (23) a. No hi he pogut anar.
 b. No hi som pogut anar. (GAVARRÓ i LACA, (en premsa): ex. 62))

En aquest treball només faré servir el trasllat de clític, com a prova per saber si hi ha hagut o no reestructuració. Els motius són els següents: d'una banda, és l'únic fenomen de transparència que es dona en tots els dialectes catalans; d'altra banda, penso que pel que són els objectius d'aquest treball, i.e., demostrar que els verbs aspectuals són sempre verbs lèxics, el trasllat de clític és suficient per fer veure, quan ho necessito, si hi ha hagut o no reestructuració.¹⁵

14. En català antic sí que hi havia selecció de l'auxiliar i sembla que en el cas dels verbs de reestructuració es donava el mateix fenomen que en italià, és a dir, que quan hi havia reestructuració la selecció de l'auxiliar semblava dependre del verb en forma no finita. Vegeu els exemples següents, extrets d'Hernanz i Rigau (1984: 37):

- (i) a. Són haguts d'anar.
 b. No era pogut entrar.
 c. Qui de lur riqueses no han volgut fer part a lurs parents...
 d. Jassia no hajan lur desig complir...

15. Sóc conscient que el trasllat de clític tampoc no és un diagnòstic exempt de problemes. El problema principal és que el trasllat de clític sembla una condició ne-

Els efectes de transparència fan pensar que encara que hi hagi dos verbs en realitat l'estructura no és bioracional, sinó monooracional. La proposta de Rizzi (1982), com hem vist, ja va en aquest sentit.

Les propostes que defensen que l'estructura és monooracional¹⁶ troben suport en el fet que quan hi ha reestructuració entre els dos verbs no hi poden aparèixer categories funcionals com ara la negació (cf. (24)-(25)) o l'auxiliar perfectiu *haver* (cf. (26)-(27)).¹⁷

- (24) a. Puc *no* anar-hi.
b. *Hi puc *no* anar. (HERNANZ i RIGAU, 1984: 44)
- (25) a. Ahir vaig començar a *no* trobar-me bé.
b. *Ahir em vaig començar a *no* trobar bé.
- (26) a. Demà vol *haver-les-hi* col·locat, les portes.
b. *Demà *les hi* vol *haver* col·locat, les portes.

---

cessària, però no suficient, per demostrar que un verb és de reestructuració. En altres paraules, si bé tots els verbs de reestructuració admeten el trasllat de clíctic, no tots els verbs que admeten el trasllat de clíctic és clar que siguin verbs de reestructuració (v. LLINÀS, 1990-91, per a una mostra de l'amplitud de casos en què actualment s'aplica el trasllat de clíctic). De totes maneres, en aquest treball l'uso com a diagnòstic perquè assumeixo que els verbs aspectuals que estudio no són un cas dubtós de verbs de reestructuració, sinó, juntament amb els modals, el cas més clar.

16. Vegeu la nota 10.

17. Els judicis de gramaticalitat de (24)-(27) no són vàlids per a tots els parlants del català. En menorquí, per exemple, si bé quan hi ha reestructuració es tendeix a evitar la negació entre els dos verbs, les oracions de (24b) i (25b) no són agramaticals, només dubtoses. D'altra banda, la presència de l'auxiliar perfectiu *haver* entre els dos verbs no només és compatible amb la reestructuració, sinó que és la solució preferida pels parlants menorquins, és a dir, les oracions amb reestructuració de (26b) i (27b), la versió en menorquí de les quals podeu veure a (i), es prefereixen a les oracions sense reestructuració de (26a) i (27a).

- (i) a. Els [əlzə] vull haver pintades, [ə] ses portes.
b. Diguis el que diguis, els [əlzə] segueixes havent assassinats tu.

En menorquí, doncs, les condicions per tal que el trasllat de clíctic sigui possible són clarament diferents. Ja que en aquest treball el meu objectiu principal no és explicar el fenomen de la reestructuració, deixo de banda aquest tipus de variació. Novament, agraeixo a Zulema Borràs que m'hagi facilitat aquesta informació sobre el menorquí.

- (27) a. Diguis el que diguis, continues *havent-los* assassinat tu.
 b. *Diguis el que diguis, *els* continues *havent* assassinat tu.

D'altra banda, Rizzi (1982) aporta proves que evidencien que la relació sintàctica entre els dos verbs és més estreta quan es donen fenòmens de transparència. Les proves de constituència que teniu a (28)-(30) li serveixen a Rizzi per tal d'argumentar que quan es donen fenòmens de transparència, com el trasllat de clític, l'oració d'infinitiu no forma un constituent independent del verb de reestructuració.¹⁸

- (28) Moviment-Qu
 a. Francesco, a parlarne col quale comincerò solo la settimana prossima, ...
 b. *Francesco, a parlare col quale *ne* comincerò solo la settimana prossima, ... (RIZZI, 1982: 7)

- (29) Formació d'oracions clivellades
 a. La tua disavventura, è proprio a raccontarla a Francesco che ho cominciato.
 b. *La tua disavventura, è proprio a raccontare a Francesco che *la* ho cominciato. (RIZZI, 1982: 9)

- (30) Construccions parentètiques¹⁹
 a. Francesco comincerà —e probabilmente per molto tempo continuerà— ad andarci di mala voglia.

18. A més del moviment-Qu, la formació d'oracions clivellades i les construccions parentètiques, Rizzi també mostra la impossibilitat, quan hi ha reestructuració, de tenir el que anomena «Complex NP Shift»:

- (i) a. Ho cominciato da Gianni a discuterne con Mario.
 b. *Ne ho cominciato da Gianni a discutere con Mario. (RIZZI, 1982: 12)

No he inclòs aquesta prova de constituència al text perquè, com es mostra a (ii), en català, hi hagi o no reestructuració, els casos de «complex NP shift» com els de (i) són agramaticals:

- (ii) a. *He començat d'en Joan a discutir-ne amb en Marià.
 b. *N'he començat d'en Joan a discutir amb en Marià.

19. Rizzi (1982) fa servir el terme 'Right Node Raising', per referir-se a la formació de construccions parentètiques.

- b. *Francesco *ci* comincerà —e probabilmente per molto tempo *ci* continuerà— ad andare di mala voglia. (RIZZI, 1982: 11)

Concretament, el que observem a (28)-(30) és que, quan hi ha hagut trasllat de clíctic, l'oració d'infinitiu no pot ni moure's independentment del verb aspectual (v. (28b) i (29b)) ni separar-se'n (v. (30b)). És per això que Rizzi afirma que, quan hi ha reestructuració, el verb aspectual i el verb en forma no finita formen un únic constituent.

Els casos de (31) a (34) exemplifiquen com el resultat dels tests de constituència que proposa Rizzi també són vàlids quan hi ha reestructuració en català. A (31) tenim un cas de moviment-Qu; a (32) i (33) tenim casos de formació d'oracions clivellades; i a (34) tenim un exemple de construcció parentètica.

- (31) a. ?En Francesc, a parlar-*ne* amb el qual encara no he començat.
 b. *En Francesc, a parlar amb el qual encara no *n'*he començat.
- (32) a. Era sortir al carrer, que no podia.
 b. Era sortir-hi, que no podia.
 c. *Era sortir, que no hi podia.
- (33) a. ?És a entendre el problema, que comença.
 b. *És a entendre, que el comença. (GAVARRÓ i LACA, (en premsa), ex. (18a) i (20a))
 c. ?És de preparar la maleta, que he acabat.
 d. *És de preparar, que l'he acabat.
- (34) a. Començo —encara que no t'ho creguis— a pensar-hi.
 b. *Hi començo —encara que no t'ho creguis— a pensar. (HERNANZ i RIGAU, 1984: 44)

2.2. *Altres característiques sintàctiques*

A la secció anterior hem vist tot un conjunt de característiques sintàctiques que fan pensar que els verbs aspectuals quan van seguits

d'una oració no finita a vegades (i.e., els casos en què no hi ha reestructuració) es comporten com a verbs lèxics i a vegades es comporten com a verbs auxiliars (i.e., els casos en què hi ha reestructuració). L'objectiu principal de les propostes sobre la Reestructuració és explicar per què es produeixen els efectes de transparència. És a dir, la tendència és considerar que els verbs aspectuals només són especials quan hi ha reestructuració.²⁰ Però això no és així. Hi ha tot un seguit de fenòmens associats als verbs aspectuals (i és cert que, en general, a la resta de verbs de reestructuració) independents del fet que es donin efectes de transparència.

En primer lloc, els verbs aspectuals no van mai seguits d'una oració finita, ja sigui en mode indicatiu (v. (35)) o en mode subjuntiu (v. (36)).

- (35) a. *En Lluís va començar que escrivia una novel·la.
 b. *L'Assumpta continua que estudia per als exàmens de setembre.
 c. *El Bernat ja ha acabat que muntava la màquina.
- (36) a. *En Lluís va començar que escrigués una novel·la.
 b. *L'Assumpta continua que estudiï per als exàmens de setembre.
 c. *El Bernat ha acabat que munti la màquina.

En segon lloc, hi ha fenòmens que indiquen que, independentment de si es produeixen o no efectes de transparència, l'oració no finita mai no forma un constituent independent del verb aspectual. D'una banda, observem que l'oració no finita no es pot interrogar (v. (37a) i (38a)). Per fer-ho necessitem col·locar-hi el verb *fer* (v. (37b) i (38b)).

- (37) a. *A què vas començar?
 b. Què vas començar a fer?

20. Vegeu la nota 10.

- (38) a. *De què vas acabar? (amb la interpretació pertinent)
 b. Què vas acabar de fer?

D'altra banda, l'oració no finita no es pot pronominalitzar per *ho* (v. (39)). Tampoc no és possible la pronominalització per *hi* en el cas de *començar* (v. (40)) ni per *en* en el cas d'*acabar* (v. (41)).²¹

- (39) a. En Lluís va començar a escriure una novel·la.
 b. *En Lluís *ho* va començar.
 a. Vaig continuar redactant el treball.
 b. *Ho vaig continuar.
- (40) a. En Lluís va començar a escriure una novel·la.
 b. *En Lluís *hi* va començar.
- (41) a. El Bernat ja ha acabat de preparar la maleta.
 b. *El Bernat ja *n'*ha acabat.

Finalment, una de les proves adduïdes a favor de la naturalesa lèxica dels verbs de reestructuració és la possibilitat d'admetre l'anàfo-

21. Tal com es mostra a (i), la pronominalització de l'oració no finita tampoc no és possible en les construccions amb *seguir*, *deixar* o *parar*:

- (i) a. Vaig seguir redactant el treball.
 b. *Ho vaig seguir.
 c. L'Assumpta no ha deixat/parat de cantar.
 d. *L'Assumpta no *ho/n'* ha deixat/parat.

En el cas de *posar-se a* + INF, la pronominalització per *hi* sí que és possible (v. (ii)). Caldria veure fins a quin punt això està relacionat amb el fet que *posar-se* no sigui de reestructuració (v. (iii)).

- (ii) a. —Ja t'has posat a redactar el treball?
 b. —Sí, ja m'*hi* he posat.
- (iii) a. M'he posat a redactar-*lo*.
 b. *Me l'he posat a redactar.

També en el cas de *tornar a* + INF, el pronom *hi* és possible. Fixem-nos, però, que en aquest cas el pronom no substitueix mai una oració concreta:

- (iv) a. Ja has tornat a partir les ulleres?
 b. #Sí, ja *hi* he tornat.

ra de complement nul. Aquest fenomen estableix una divisió entre els verbs que estudio, ja que *començar* i *acabar* admeten l'anàfora de complement nul (v. (42a)-(42b)), però, en canvi, *continuar* no l'admet (v. (42c)).

- (42) a. La Maria ha decidit pintar la casa, però encara no ha començat. (HERNANZ i RIGAU, 1984: 32)
 b. Has acabat de preparar la maleta? No, encara no he acabat.
 c. Continuaràs portant les nenes a l'escola? #No, no continuaré pas.

2.3. Algunes característiques semàntiques

La peculiaritat semàntica més destacable dels verbs aspectuals quan van seguits d'una oració no finita (hi hagi o no reestructuració) és que no imposen restriccions semàntiques a l'element en posició de subjecte. Com es mostra a (43a)-(43d), l'element en posició de subjecte pot ser, entre d'altres coses, un SN animat (*cf.* (43a)), un SN inanimat (*cf.* (43b)), una oració (*cf.* (43c)) o un quasi argument (*cf.* (43d)). A (43e)-(43h) podem veure que ha de respectar, però, les restriccions de selecció del verb en forma no finita, de la qual cosa s'ha deduït que el predicat que imposa les restriccions semàntiques no és el verb aspectual sinó el verb en forma no finita.

- (43) a. En Mateu va continuar mirant els partits via satèl·lit.
 b. La paret ha començat a escrostonar-se.
 c. Que no hi anessis va acabar d'agreujar la situació.
 d. Ha deixat de ploure.
 e. #La butaca va continuar mirant els partits via satèl·lit.
 f. #En Pere ha començat a escrostonar-se.
 g. #Que no hi anessis va acabar de pintar el local.
 h. #L'excés d'humitat ha deixat de ploure.

El fet que els verbs aspectuals no imposin unes restriccions semàntiques clares al subjecte de l'oració ha estat un dels motius més

citats a l'hora de defensar que els verbs aspectuals seguits d'una oració no finita no tenen estructura argumental o, almenys, que no tenen argument extern i que, per tant, són verbs d'elevació.

Alguns autors han posat èmfasi en les restriccions que els verbs aspectuals imposen al tipus de situació que denota l'oració no finita (v. LAMIROY, 1987; ROCHETTE, 1999). S'ha observat que, en general, els verbs aspectuals prefereixen les situacions processives i que tendeixen a rebutjar les situacions estatives (v. (44a)-(44b)) i les puntuals (v. (44c)). No obstant això, cal dir que aquestes restriccions es poden obviar amb relativa facilitat i que, a més, no sempre es donen.

- (44) a. #En Joan va començar a tenir un cotxe.
 b. #En Joan va començar a saber la notícia.
 c. #El convidat ha continuat arribant.

Molt més clara i rellevant és la restricció que imposa el verb *acabar* al tipus de situació denotada pel verb en forma no finita. El verb *acabar* sempre indica que una situació ha arribat al seu final natural i, per tant, exigeix que la situació que denota l'oració no finita sigui tèlica, és a dir, que tingui un final natural. Vegeu el contrast entre (45a) i la resta de frases de (45).

- (45) a. En Lluís ha acabat d'escriure el conte.
 b. #El Bernat ha acabat de córrer.
 c. #En Pere ha acabat d'odiar en Joan.
 d. #El mecànic ha acabat d'empènyer el cotxe.

Això diferencia el verb *acabar* de la resta de verbs aspectuals de final, i.e., *deixar* i *parar*, els quals només indiquen que el procés o la situació en curs s'atura, deixa de produir-se.²²

22. Aquesta diferència entre *acabar*, d'una banda, i *deixar* i *parar*, de l'altra, també es dona molt clarament en anglès entre el verb *finish*, que imposa a la situació denotada pel verb no finit les mateixes restriccions que *acabar*, i el verb *stop*, que no li imposa restriccions clares.

- (46) a. En Lluís ha deixat d'escriure el conte.
 b. El Bernat ha parat de córrer.
 c. En Pere ha deixat d'odiar en Joan.
 d. El mecànic ha parat d'empènyer el cotxe.

3. ARGUMENTS A FAVOR DE LA NATURALES A LÈXICA DELS VERBS ASPECTUALS SEGUITS D'UNA ORACIÓ NO FINITA

En aquesta secció presento tres proves que contribueixen a avalar la idea que els verbs aspectuals són sempre verbs lèxics. D'una banda, a les seccions 3.1. i 3.2. estudio les possibilitats de causativitzar i de passivitzar els verbs aspectuals, és a dir, d'aplicar-los dos processos que afecten l'estructura argumental. El fet que a un verb se li puguin aplicar processos que afecten l'estructura argumental s'ha d'interpretar com una prova clara de la seva naturalesa lèxica. Veurem que de forma general els verbs aspectuals admeten la causativització i que només els verbs aspectuals de continuació no admeten la passivització. D'altra banda, a la secció 3.3. mostro com els adjunts circumstancials, és a dir, els adjunts que afecten la predicació, i no les propietats funcionals de l'oració, poden modificar tant el verb aspectual com només el verb en forma no finita. El fet que el domini de modificació d'aquest tipus d'adjunts pugui incloure el verb aspectual crec que també s'ha d'interpretar com una prova a favor de la naturalesa lèxica d'aquest tipus de verbs, ja que, al contrari dels adjunts temporals²³ (e.g., *demà, fa tres dies*, etc.), aspectuals (e.g., *ja, encara*, etc.) i modals (e.g., *probablement, segurament*, etc.), aquests adjunts modifiquen la predicació, és a dir, el SV. Val a dir que en aquest capítol no pretenc oferir cap teoria sobre la causativització, la passivització o els adjunts circumstancials. Senzillament, des d'una perspectiva general, assumeixo que el seu domini d'aplicació és l'estructura argumental i que, per tant, si afecten un verb, és perquè aquest és lèxic i no funcional. He d'advertir que al llarg

23. Assumeixo que en general els adjunts temporals modifiquen les propietats temporals de l'oració. Borràs (2000) mostra que hi ha contextos, però, en els quals els adjunts temporals no modifiquen les propietats temporals de l'oració, sinó la predicació mateixa.

d'aquesta secció no només utilitzo exemples amb els verbs *començar*, *continuar* i *acabar*, sinó que sovint també n'incloc amb el verb *deixar*. El motiu, a més de facilitar una quantitat de dades més completa sobre els verbs aspectuals seguits d'una oració no finita, és mostrar certes diferències entre *acabar de* + INF i *deixar de* + INF quan l'oració inclou adjunts circumstancials (v. § 3.3.).

3.1. *La causativització dels verbs aspectuals*

El català comparteix amb altres llengües romàniques la propietat de formar oracions causatives amb el verb *fer* (*hacer* en castellà, *fare* en italià i *faire* en francès) més una oració d'infinitiu (v. (47)-(50)).²⁴ Els estudis sobre la construcció causativa estan unànimement d'acord que el verb *fer* aporta a l'estructura argumental el seu argument extern, però es debat sobre si el seu argument intern és un esdeveniment²⁵ i, per tant, tota l'oració d'infinitiu, o si és un individu, que es correspon sempre amb l'argument més prominent de l'oració d'infinitiu.²⁶ Sigui com sigui, és clar que la causativització té repercussions serioses sobre el conjunt de relacions argumentals d'una oració.

(47) Català

- a. El Joan fa venir la Maria. (VILLALBA, 1992: 373)
- b. L'elefant fa riure les hienes.
- c. Els pagesos fan escriure un poema al follet. (ALSINA, 1997: 216)

(48) Castellà

- a. Eso hizo aumentar los precios.
- b. El presidente hizo reconstruir el palacio. (TREVINO, 1994: 73, 78)
- c. Lo hizo correr. (BORDELOIS, 1988: 74)

24. Sobre la construcció causativa de les llengües romàniques, vegeu: ALSINA, 1992, 1997; BORDELOIS, 1974, 1988; BURZIO, 1986; GUASTI 1992, 1997; KAYNE, 1977; ROSEN, 1989; VILLALBA, 1992, 1993, 1994; TREVINO, 1994, o ZUBIZARRETA, 1985, entre d'altres treballs.

25. Vegeu, en aquest sentit, ROSEN, 1989, o ZUBIZARRETA, 1985, per exemple.

26. Vegeu, per a una proposta d'aquest tipus, els treballs d'ALSINA, 1992, 1997.

- (49) Italià
 a. Maria fa intervenire Giovanni
 b. Maria fa lavorare Giovanni.
 c. Maria ha fatto riparare la macchina a Giovanni. (BURZIO, 1986: cap. 4, ex. (86), (13) i (1c))
- (50) Francès
 a. Il a fait partir son amie.
 b. Cela fera rire tout le monde.
 c. Elle a fait signer la déclaration à son mari. (KAYNE, 1977: cap. 3, ex. (5a), (1b) i (6e))

Les construccions causatives presenten dues característiques especialment rellevants. Una d'elles, potser la més debatuda en la bibliografia sobre la construcció causativa en romànic, és l'assignació de cas al subjecte de l'infinitiu. Si el verb en infinitiu és transitiu, l'argument extern porta cas Datiu i l'argument intern porta cas Acusatiu (v. (51)); si el verb en infinitiu és inergatiu o inacusatiu, el seu únic argument porta sempre cas Acusatiu (*cf.* (52)-(53)).²⁷

- (51) Verb transitiu
 a. En Lluís va fer arrebossar la paret al paleta.
 b. En Lluís *la hi* va fer arrebossar.
     Ac.   Dat.
- (52) Verb inergatiu
 a. El Bernat farà riure l'Assumpta.
 b. El Bernat *la* farà riure.
     Ac.
- (53) Verb inacusatiu
 a. El metge va fer anar en Josep a l'especialista.
 b. El metge *el* va fer anar a l'especialista.
     Ac.

27. La construcció causativa comparteix aquesta característica amb els verbs de percepció com *sentir* o *veure*.

Com mostren els exemples de (54)-(56), una altra de les característiques dels verbs causatius és que el trasllat dels clítics relacionats amb el verb en infinitiu és obligatori, cosa que Rosen (1989), per exemple, interpreta com una prova a favor que el verb causatiu i el verb en infinitiu formen un predicat complex.^{28,29}

- (54) a. Li vaig fer preparar les pizzes.
 b. Les hi vaig fer preparar.
 c. *Li vaig fer preparar-les.
- (55) a. Ens van fer carregar els paquets al cotxe.
 b. Ens els hi van fer carregar.
 c. *Ens els van fer carregar-hi.
 d. *Ens van fer carregar-los-hi.
- (56) a. La van fer tornar a la platja per força.
 b. La hi van fer tornar per força.
 c. *La van fer tornar-hi per força.

Les propostes que defensen que el verb causatiu selecciona un SV (v. ROSEN, 1989, o VILLALBA, 1993), i no una oració (i.e., un SFlex), troben suport en el fet que entre el verb causatiu i el verb en l'infinitiu no poden haver-hi categories funcionals. Per exemple, la negació només és possible quan precedeix el verb causatiu (*cf.* (57) i (58)).

28. De fet, Burzio (1986) o Rosen (1989) —a diferència d'Alsina (1992, 1997)— defensen que el subjecte de l'oració d'infinitiu rep el cas del verb en infinitiu, mai del causatiu, per la qual cosa consideren que de trasllat de clíctic sempre n'hi ha.

29. Villalba (1993, 1994) presenta exemples en què el trasllat del clíctic objecte del verb en infinitiu no és imprescindible (els judicis de gramaticalitat són de Villalba):

- (i) a. ?El Joan va fer menjar-*ne* a la Maria.
 b. El Joan li va fer comprar-*ne* moltes. (VILLALBA, 1993: exs. (36a), (124b))
 c. Els regals, faré posar-*los* junts a la Maria. (VILLALBA, 1994: ex. (23a))

Tot i acceptar que les oracions de (i) no són agramaticals, considero que els casos en què no hi ha trasllat de clíctic són força marginals, per la qual cosa assumeixo el trasllat de clíctic com una de les característiques de la construcció causativa.

- (57) a. *El Joan ha fet *no* treballar la Maria. (VILLALBA, 1993: ex. (86b))
 b. *Ens els han fet *no* carregar al cotxe.
 c. *La vaig fer *no* anar a la platja per força.
- (58) a. El Joan no ha fet treballar la Maria. (VILLALBA, 1993: ex. (86a))
 b. No ens els han fet carregar al cotxe.
 c. No la vaig fer anar a la platja per força.

A més, una oració no es pot causativitzar un cop se li han afegit verbs funcionals com l'auxiliar perfectiu *haver* (v. (59)). Una oració causativitzada, en canvi, no té problemes per aparèixer amb temps perfectius formats amb l'auxiliar *haver* (v. (60)).

- (59) a. *El Joan va fer haver trencat el vidre al nen. (VILLALBA, 1993: ex. (96a))
 b. *Ens els han fet haver carregat al cotxe.
 c. *La van fer haver-hi anat per força.
- (60) a. El Joan li havia fet trencar el vidre al nen.
 b. Ens els han fet carregar al cotxe.
 c. L'han fet anar a la platja per força.

Si els verbs aspectuals fossin verbs auxiliars, les oracions amb verbs aspectuals tampoc no haurien de poder causativitzar-se. En realitat, però, això no és així: les oracions amb verbs aspectuals admeten sense problemes la causativització. Vegeu-ne uns quants exemples a (61):

- (61) a. Li vaig fer començar a preparar les pizzes.
 b. Els [əlzi] van fer començar a parar la taula.³⁰
 c. Aquelles dades em van fer començar a pensar que anava equivocada.

30. Poso entre claudàtors la forma fonètica del datiu plural de 3a persona perquè no es confongui amb l'acusatiu masculí plural de 3a persona.

- d. El metge li ha fet continuar prenent pastilles.
- e. La farà continuar estudiant.
- f. El cuiner els [əlzi] va fer deixar d'escombrar la sala gran.
- g. La mare li va fer acabar de fer els deures.
- h. L'editorial els [əlzi] va fer acabar de traduir la novel·la a cuita-corrents.

Si pronominalitzem els complements del verb en infinitiu que segueix el verb aspectual, els clítics necessàriament s'han de traslladar (v. (62)).

- (62)
- a. Les hi vaig fer començar a preparar.
  - a'. *Li vaig fer començar a preparar-les.
  - b. Els la van fer començar a parar.
  - b'. *Els [əlzi] van fer començar a parar-la.
  - c. El metge n'hi ha fet continuar prenent.
  - c'. *El metge li ha fet continuar prenent-ne.
  - d. El cuiner els la va fer deixar d'escombrar.
  - d'. *El cuiner els [əlzi] va fer deixar d'escombrar-la.
  - e. La seva mare els hi va fer acabar de fer.
  - e'. *La seva mare li va fer acabar de fer-los.
  - f. L'editorial els la va fer acabar de traduir a cuita-corrents.
  - f'. L'editorial els [əlzi] va fer acabar de traduir-la a cuita-corrents.

El fet que els clítics del verb en infinitiu no puguin legitimar-se dins la seva oració ens indica que en totes les frases de (62) hi ha hagut reestructuració del verb aspectual i el verb en forma no finita que el segueix. Fixem-nos que amb els verbs que seleccionen una oració d'infinitiu però que no són de reestructuració el trasllat dels clítics de l'infinitiu no és produeix:

- (63)
- a. En Carles els [əlzi] ha fet prometre anar-hi la setmana que ve.
  - a'. *En Carles els hi ha fet prometre anar la setmana que ve.
  - b. En Joan li va fer odiar comprar-la als grans magatzems, la carn.
  - b'. *En Joan la hi va fer odiar comprar als grans magatzems, la carn.

Tot això ens indica que els verbs aspectuals encara que es reestructurin no són verbs funcionals. És a dir, el trasllat de clíctic que es dóna a les oracions de (62) indica inequívocament que hi ha hagut reestructuració. Alhora, però, la gramaticalitat de les oracions fa palès que les oracions amb verbs aspectuals reestructurats es poden causativitzar. Llavors, si tenim en compte que entre el verb causatiu i el verb en infinitiu no hi poden aparèixer categories funcionals, haurem de concloure que els verbs aspectuals no són verbs funcionals. La causativització dels verbs aspectuals és, doncs, una prova a favor de la naturalesa lèxica dels verbs aspectuals.

3.2. *La passivització dels verbs aspectuals*

Una de les característiques atribuïdes als verbs de reestructuració és que la passiva es forma de manera discontinua: el «subjecte pacient» apareix com a subjecte del verb de reestructuració, però la morfologia de passiva va associada al verb incrustat.

- (68) a. El local va començar a ser decorat pel pintor.
b. La revista ha continuat sent editada pel Servei de Publicacions.
c. El monument va acabar de ser construït el 1950.
d. Aquesta màquina va deixar de ser fabricada per una empresa catalana.

Com s'exemplifica a (69), amb els verbs que no són de reestructuració la passiva discontinua no és possible:

- (69) a. *El local va prometre ser decorat pel pintor.
b. *La revista ha decidit ser editada pel Servei de Publicacions.
c. *El monument va procurar ser construït el 1950.

Entre els verbs de reestructuració, però, també hi ha diferències. En el cas dels verbs aspectuals la passiva no comporta un canvi de significat respecte a la corresponent oració activa (v. (70)), cosa que sí que passa amb els verbs modals amb interpretació d'arrel (v. (71)).

Aquestes diferències s'han fet servir d'argument per dir que els verbs aspectuals no seleccionen cap argument extern.

- (70) a. El pintor va començar a decorar el local.
 b. El local va començar a *ser decorat* pel pintor.
- (71) a. Ell volia considerar en Jordi com un amic.
 b. En Jordi volia *ser considerat* com un amic (PICALLO, 1990: 297)

Si bé la majoria de casos de passiva perifràstica que podem trobar en oracions amb verbs aspectuals són casos de passiva discontinua, és a dir, casos en què la passivització s'aplica sobre el verb en infinitiu, és important de remarcar que també és possible passivitzar el verb aspectual, tot i que amb força més restriccions i amb molta variació entre els parlants.

- (72) a. El local *serà començat* a decorar tan aviat com sigui possible.
 b. El nou impost *va ser començat* a implantar a Barcelona.
 c. El monument *va ser acabat* de construir el 1950.
 d. La festa *va ser acabada* de preparar 10 minuts abans que en Joan arribés.
 e. Les galteres encara no *han estat acabades* d'eradicar.
 f. Aquesta màquina *va ser deixada* de fabricar perquè portava problemes.
 g. El telèfon tradicional *serà deixat d'utilitzar* en només dos mesos, quan el telèfon mòbil es comercialitzi.

Tots els exemples de (72) són amb verbs aspectuals d'inici i de final. El verb aspectual de continuació, en canvi, si bé admet la passiva discontinua, no admet ser passivitzat. Vegeu el contrast entre (73a) (= (68b)) i (73b):³¹

31. El verb *continuar* tampoc admet fàcilment la passivització quan forma oracions transitives amb arguments nominals:

- (i) a. [?]El quadre va ser continuat per un pintor desconegut.
 b. [?]La catedral va ser continuada malgrat la manca de pressupost.

- (73) a. La revista ha continuat sent editada pel Servei de Publicacions.
b. *La revista ha estat continuada editant pel Servei de Publicacions.

De fet, la construcció progressiva tampoc no admet la passivització:

- (74) a. Aquesta màquina va estar sent fabricada fins a principis dels 80.
b. *Aquesta màquina va ser estada fabricant fins a principis dels 80.

Crec que la impossibilitat de passivitzar el verb aspectual de continuació i la construcció progressiva no s'ha d'interpretar com una prova en contra de la seva naturalesa lèxica, sinó com el fruit d'una incompatibilitat semàntica. Tant la construcció progressiva com el verb aspectual de continuació indiquen que una determinada situació es manté i això és incompatible amb el sentit de procés acabat que imposa la passiva morfològica. De fet, els verbs aspectuals que admeten amb més facilitat la passivització són els de final, i.e., *acabar* i *deixar*, perquè són els que més s'adiuen al significat de la passiva.³²

En la resta de llengües romàniques en què els verbs aspectuals també són de reestructuració, els verbs aspectuals d'inici i de final també es poden passivitzar: Aissen i Perlmutter (1983) donen exemples del castellà (encara que només amb verbs aspectuals de final) (v. (75)); Burzio (1986), de l'italià (v. (76)), i Cinque (1998b), del portuguès (v. (77)):

La resta de verbs aspectuals que poden formar oracions transitives es poden passivitzar amb més facilitat:

- (ii) a. La novel·la va ser començada el 1523.
b. La catedral va ser acabada gràcies al suport popular.

32. De fet, qualsevol passiva en català (i en castellà) millora si s'usa amb temps perfectius.

- (75) a. Estas paredes están siendo terminadas de pintar (por los obreros).
 b. Las casas fueron acabadas de pintar (por los obreros) ayer. (AISSEN i PERLMUTTER, 1983: 390-391)
- (76) a. Il palazzo fu cominciato a costruire sotto Carlo V.
 b. Questo libro fu finito di stampare nel 1978. (BURZIO, 1986: 376, 381)
- (77) a. As casas foram acabadas de construir em 1950
 b. ?As casas foram começadas a construir em 1950 (CINQUE, 1998b: 36)

D'acord amb els exemples que hem vist, es podria posar en dubte el fet que els verbs aspectuals siguin verbs lèxics, al·legant que potser quan els verbs aspectuals es poden passivitzar és que no hi ha hagut reestructuració. Però això no és així. Al contrari, com demostren els exemples (78)-(82), els verbs aspectuals només es poden passivitzar quan hi ha hagut reestructuració.³³ Ens ho indica la posició dels clítics del verb en forma no finita, que s'han de traslladar obligatòriament; altrament, l'oració és agramatical.

- (78) a. ?L'endemà de la protesta les claus *els* [əlzi] van ser començades a repartir.
 b. *L'endemà de la protesta les claus van ser començades a repartir-*los*.
- (79) a. ?La festa *li* va ser acabada de preparar 10 minuts abans que arribés.
 b. *La festa va ser acabada de preparar-*li* 10 minuts abans que arribés.
- (80) a. ?Aquest monument *li* va ser acabat de construir el 1950.
 b. *Aquest monument va ser acabat de construir-*li* el 1950.

33. Per a molts parlants les oracions de (78)-(82) són més dures que les de (72).

- (81) a. ?El correu li va ser deixat d'enviar per causes desconegudes.
b. *El correu va ser deixat d'enviar-li per causes desconegudes.
- (82) a. ?(Al sostre,) les plaques hi van ser acabades de col·locar el dilluns.
b. *(Al sostre,) les plaques van ser acabades de col·locar-hi el dilluns.

Aquest fet ja fou observat per Aissen i Perlmutter (1983):

- (83) a. Estas paredes *les* están siendo terminadas de pintar a los dueños.
b. *Estas paredes estan siendo terminadas de pintar*les* a los dueños. (AISSSEN i PERLMUTTER, 1983: 392)

Aissen i Perlmutter atribueixen el contrast de (83) al fet que la passivització del verb aspectual només és possible quan l'objecte del verb en infinitiu també és l'objecte del verb aspectual, és a dir, quan s'ha aplicat la regla de reducció d'oració.³⁴ Com que en oracions com les de (75) o (83) sempre hi ha reducció d'oració, els clítics necessàriament han d'aparèixer cliticitzats en el verb aspectual.

El fet que els verbs aspectuals només es puguin passivitzar si hi ha hagut reestructuració, ens indica que l'estructura argumental dels verbs aspectuals quan seleccionen una oració no finita no té les característiques adequades per ser passivitzada i que, per tant, la passivització d'aquests verbs sempre depèn del fet que el verb en infinitiu sigui un verb transitiu passivitzable. No tinc una proposta concreta per explicar aquest fenomen, però crec que el fet que puguem passivitzar els verbs aspectuals s'ha de relacionar amb el fet que en català (v. (84)) i en italià (v. (85))³⁵

34. Vegeu la nota 7.

35. Kayne (1979) diu que la passivització del verb causatiu no és possible en francès. Zubizarreta (1985) afirma que en castellà la passivització del verb causatiu tampoc no és possible. Treviño (1994), en canvi, considera que hi ha alguns casos, com ara el de (i), en què la passivització de les causatives en castellà és admesa.

(i) El palacio fue hecho reconstruir por el presidente. (TREVINO, 1994: 78)

el verb causatiu de les construccions causatives *fer* + INF també es pot passivitzar:

- (84) a. La torre de vigilància va ser feta construir pel rei de França.
 b. Els mobles del menjador van ser fets portar des de la Xina.
 c. Aquests llibres van ser fets llegir als estudiants per la Gemma.
- (85) a. La macchina fu fatta riparare a Giovanni.
 b. Il palazzo fu fatto costruire sotto Carlo V. (BURZIO, 1986: 232, 377)

En general, s'assumeix que el verb causatiu selecciona un argument extern i un argument intern. Com ja he comentat, algunes anàlisis proposen que l'argument intern del verb causatiu és un esdeveniment, és a dir, tota l'oració d'infinitiu (v. ROSEN, 1989; VILLALBA, 1993; ZUBIZARRETA, 1985); altres anàlisis, en canvi, proposen que l'argument intern del verb causatiu és l'argument més prominent de l'oració d'infinitiu (v. ALSINA, 1992, 1997). En general, també s'accepta que la construcció causativa és un cas de predicat complex, almenys en el sentit que el verb causatiu selecciona un SV i que, per tant, hi ha una sola estructura funcional que domina els dos predicats verbals. En qualsevol cas, doncs, s'assumeix que el verb causatiu no és una mera marca gramatical o un verb funcional, sinó que és un verb amb una estructura argumental pròpia. La passivització de les oracions de (84) i (85), com en el cas de les oracions amb verbs aspectuals, depèn, però, del fet que el verb en infinitiu és un verb transitiu que es pot passivitzar. No obstant això, la morfologia de passiva apareix en el verb causatiu. A primer cop d'ull, de tot això se'n podria deduir que l'estructura argumental del verb causatiu és transparent de cara a l'aplicació de la passiva. Les dades, però, ens indiquen clarament que això no és així. Certament, la passivització fa que l'argument intern del verb en infinitiu aparegui com a subjecte de les oracions de (83) i (84), però, en canvi, fixem-nos que el complement agent que apareix a (84a) i (84c) no fa referència a l'argument extern del verb transitiu en infinitiu, sinó a l'argument extern del verb causatiu, és a dir, l'efecte que té la passiva sobre l'argument extern de l'oració en què s'aplica es produeix en aquest cas sobre l'ar-

gument extern del verb causatiu. Dit en altres paraules, no només la morfologia de passiva, sinó també un dels seus efectes principals es produeixen sobre el verb causatiu. Ja he comentat que no tinc una proposta concreta per explicar aquests fets, però des d'un punt de vista descriptiu, el que s'observa és que en el cas dels predicats complexos l'aplicació de processos com la passivització depèn del conjunt de relacions argumentals que es donen dins el predicat complex. És a dir, la passivització es pot aplicar si el predicat complex inclou un argument extern i un argument intern directe. Si, tal com suggereixo, la passivització dels verbs aspectuals depèn de les mateixes condicions que la passivització de les oracions causatives, tampoc no hem d'interpretar el fet que els verbs aspectuals només es puguin passivitzar quan es reestructuren en el sentit que l'estructura argumental dels verbs aspectuals sigui transparent —en altres paraules: que no tenen estructura argumental—, sinó que s'ha de relacionar amb el fet que, com la construcció causativa, formen un predicat complex amb l'oració no finita que els segueix. El que passa és que en el cas de les construccions aspectuals és més difícil veure l'efecte que té la passivització sobre l'argument extern del verb aspectual, perquè aquest sempre és coreferent³⁶ amb l'argument extern del verb en infinitiu.

3.3. *L'abast dels adjunts circumstancials*

D'acord amb Rigau (en premsa), els diferents tipus de relació que els complements estableixen amb el predicat permeten d'establir la següent classificació:

- (86) Pel que fa a la relació amb el predicat, podem distingir tres tipus de complements: (a) els que juntament amb el subjecte són els arguments necessaris per satisfer la predicació i, per tant, mantenen una relació estreta amb el predicat; (b) els complements que estableixen una relació laxa amb el predicat i, per tant, la seva presència està sotmesa a restriccions imposades

36. El control és obligatori.

per la predicació, i (c) els complements que no es relacionen directament amb el predicat. Aquests últims es coneixen amb el terme general *d'adjunts oracionals*.

(RIGAU, en premsa: § 15.2)

El tipus de complements que m'interessen en aquesta subsecció són els de la segona classe, que anomeno «*adjunts circumstancials*» per subratllar el seu caràcter opcional i així distingir-los clarament dels complements de la primera classe, és a dir, dels arguments directament seleccionats del predicat. Els adjunts circumstancials (e.g., locatius, instrumentals, de manera, finals, agents, benefactius, etc.) aporten informació semàntica sobre les circumstàncies que envolten la predicació i això els diferencia dels complements de la tercera classe, els «*adjunts oracionals*». Tal com mostren els contrastos entre les oracions de (87) i (88), extrets de Rigau (en premsa), aquests no es relacionen amb el predicat, sinó amb el temps, l'aspecte i la modalitat de la oració:

- (87) a. Demà vindrà en Pere.
 b. El pollet ja s'ha mort.
 c. Si li haguessis telefonat, hauria vingut.
- (88) a. *Demà vingué en Pere.
 b. *El pollet encara s'ha mort.
 c. *Si li haguessis telefonat, vindrà.

Des d'un punt de vista sintàctic, assumeixo que els adjunts circumstancials ocupen una posició adjunta al sintagma verbal. Això també els diferencia dels adjunts oracionals, els quals se situen en posicions adjuntes a les projeccions funcionals o inflectives de temps, aspecte i modalitat.

Observeu ara les oracions de (89), (90) i (91), que porten adjunts que expressen manera,³⁷ adjunts locatius i adjunts finals, respectiva-

37. Faig servir el terme 'adjunt de manera' en un sentit ampli que fa que hi inclogui adjunts amb característiques semàntiques força específiques com són els de mitjà

ment. Totes estan construïdes amb l'aspectual d'inici *començar* per tal de simplificar la descripció.

(89) Adjunts de manera

- a. El Bernat va començar a muntar la màquina *sense eines*.
- b. El Raül va començar a trepitjar-li els peus *expressament*.
- c. Els espectadors van començar a aplaudir *amb energia*.
- d. En Lluís va començar a escriure la novel·la *amb l'ordinador*.

(90) Adjunts locatius

- a. En Joan va començar a treballar *en un supermercat*.
- b. L'Assumpta va començar a fer teatre *a l'institut*.
- c. La Laia va començar a imprimir els treballs *a la Sala T*.
- d. El Bernat va començar a muntar la màquina *des del taller*.

(91) Adjunts finals

- a. En Pere va començar a pegar-li *perquè se n'anés*.
- b. Vam començar a preparar les coses *perquè poguéssim marxar*.
- c. Va començar a córrer *per arribar-hi d'hora*.

Les oracions amb adjunts circumstancials de (89)-(91) són ambigües. Els adjunts de manera, els adjunts locatius i els adjunts finals es poden interpretar de forma que tinguin abast sobre el verb *començar* o que no en tinguin.³⁸ En altres paraules, poden modificar: a) el començament d'un esdeveniment; o b) un esdeveniment que comença.³⁹

i, fins i tot, els instrumentals, és a dir, tots aquells tipus d'adjunts que comporten un sentit de manera. Per a una descripció acurada de cada un d'aquests tipus d'adjunts i de la resta d'adjunts circumstancials en català vegeu Rigau (en premsa), i Pascual, en aquest volum.

38. Probablement, en lloc de parlar de l'abast d'un adjunt circumstancial, seria més adequat que parlés del 'domini de modificació' d'un adjunt. Si sovint uso el terme 'abast', no és perquè consideri que els adjunts circumstancials s'han de tractar com els quantificadors o els operadors, sinó per fer referència al 'domini de c-comandament' d'un adjunt en l'estructura sintàctica de l'oració.

39. Al final d'aquesta secció, veurem que la semàntica de cada verb aspectual fa que, si no coneixem el context d'una oració, sempre hi hagi una lectura preferent.

Amb un context adequat es pot afavorir una lectura o l'altra. Compareu els exemples de (92) amb els de (93):⁴⁰

- (92) a. En Lluís va començar a escriure la novel·la amb l'ordinador, però se li va espavillar i la va haver d'acabar d'escriure a màquina.
 b. Els espectadors van començar a aplaudir amb molta energia, però la van anar perdent a mesura que avançava l'actuació.
 c. En Joan va començar a treballar a la fruiteria dels oncles. Fins llavors només s'havia dedicat a estudiar.
 d. La Laia va començar a imprimir el treball a la Sala T, però tancaven la facultat i el va haver d'acabar d'imprimir a casa.
 e. Perquè se n'anés, van començar a insultar-lo.
 f. Vam començar a preparar les coses ben d'hora perquè poguéssim marxar abans.
- (93) a. En Lluís va començar a escriure la novel·la amb l'ordinador el dia que se'l va comprar.
 b. Els espectadors van començar a aplaudir amb molta energia perquè els artistes no marxessin de l'escenari.
 c. En Joan va començar a treballar a la fruiteria dels oncles quan el van fer fora de la pastisseria.
 d. La Laia va començar a imprimir el treball a la Sala T quan es va adonar que li era més pràctic.
 e. Quan van veure de quin peu calçava aquell individu, van començar a insultar-lo perquè se n'anés.
 f. Quan ens van dir que havien reobert la frontera, vam començar a preparar les coses perquè poguéssim marxar de seguida.

A (92) la lectura més afavorida és aquella en què els adjunts tenen abast ampli, és a dir, el seu domini de modificació inclou el verb as-

40. Els adjunts finals si van al davant de tot de l'oració, com en el cas de (92e) sempre tenen abast ampli. D'altra banda, fixem-nos que a (93b) la lectura restringida de l'adjunt de manera s'afavoreix mitjançant un adjunt final amb abast ampli.

pectual i, per tant, els interpretem com a modificadors del començament d'un esdeveniment: indiquen la manera com hom comença, el lloc on hom comença o la finalitat per la qual hom comença un esdeveniment. A (93), en canvi, la lectura més afavorida és aquella en què els adjunts tenen abast restringit, és a dir, només modifiquen el verb no finit i, per tant, els interpretem com a modificadors de l'esdeveniment que comença: indiquen la manera, el lloc o la finalitat d'un esdeveniment que hom comença.

Es podria pensar que les diferències d'abast que estem observant són només un efecte interpretatiu provocat pel context. Que en realitat, l'adjunt sempre ocupa una posició adjunta al SV incrustat i que, per tant, el fet que interpretem que l'adjunt té abast sobre el verb aspectual no es cap prova a favor de la seva naturalesa lèxica. Fixem-nos, però, en el que passa si pronominalitzem l'adjunt:

- (94) a. En Joan va començar a treballar-*hi* quan el van fer fora de la pastisseria.
 a'. #En Joan va començar a treballar-*hi*. Fins llavors, només s'havia dedicat a estudiar.
 b. La Laia va començar a imprimir-*hi* el treball quan es va adonar que li era més pràctic.
 b'. #La Laia va començar a imprimir-*hi* el treball, però tanca-ven la Facultat i el va haver d'acabar d'imprimir a casa.
 c. En Lluís va començar a escriure-*hi* la novel·la el dia que se'l va comprar.⁴¹
 c'. #En Lluís va començar a escriure-*hi* la novel·la, però se li va espatllar i la va haver d'acabar d'escriure a màquina.

Si el clític apareix dins l'oració no finita, l'única interpretació possible és aquella en què l'adjunt no té abast sobre el verb aspectual. L'adjunt només té abast sobre el verb aspectual si el clític apareix cliticitzat en el verb aspectual, és a dir, en oracions com les de (95), que

41. La pronominalització dels adjunts de manera cada cop està més restringida en el català actual i això pot fer que aquesta frase sigui una mica més dura que aquelles en què he pronominalitzat un locatiu.

contrasten amb les de (94a'), (94b') i (94c'), les quals són semànticament anòmales. Això ens indica clarament que perquè l'adjunt tingui abast ampli s'ha de generar en una posició adjunta al verb aspectual, cosa que només és possible si acceptem que el verb aspectual és un verb lèxic que projecta el seu propi sintagma verbal.

- (95) a. En Joan *hi* va començar a treballar, a la fruiteria dels oncles. Fins llavors, només s'havia dedicat a estudiar.
 b. La Laia *hi* va començar a imprimir el treball, a la sala T, però tancaven la Facultat i el va haver d'acabar d'imprimir a casa.
 c. En Lluís *hi* va començar a escriure la novel·la, amb l'ordinador, però se li va espatllar i la va haver d'acabar d'escriure a màquina.

Fixem-nos, d'altra banda, que encara que el clític aparegui davant el verb aspectual, l'adjunt pot seguir tenint abast restringit. Per exemple, l'oració «en Joan *hi* va començar a treballar quan el van fer fora de la pastisseria» és tan bona com la de (94a). Senzillament, en aquests darrers casos hi ha hagut trasllat de clític. El fet que un adjunt modifiqui l'esdeveniment denotat pel verb no finit és independent, doncs, del fet que hi hagi o no reestructuració. De la mateixa manera, el fet que un adjunt modifiqui el verb aspectual també és independent del fet que hi hagi o no reestructuració. Els adjunts de les oracions de (96), en les quals el trasllat del clític acusatiu indica que hi ha hagut reestructuració, admeten perfectament la lectura en què modifiquen el verb aspectual (v. (96a), (96b) i (96c)); a més de la lectura en què modifiquen el verb incrustat (v. (96a'), (96b') i (96c')):⁴²

- (96) a. En Lluís la va començar a [escriure] amb l'ordinador, però se li va espatllar i la va haver d'acabar d'escriure a màquina.

42. A (96) indico l'abast de l'adjunt amb l'ajut de parèntesis: si l'adjunt es troba fora dels parèntesis que limiten el SV del verb en infinitiu, és que també té abast sobre el verb aspectual; si l'adjunt es troba dins els parèntesis, és que només té abast sobre el SV del verb en infinitiu.

- a'. En Lluís la va començar a [escriure amb l'ordinador] el dia que se'l va comprar.
- b. La Laia el va començar a [imprimir] a la sala T, però tanca-ven la facultat i el va haver d'acabar d'imprimir a casa.
- b'. La Laia el va començar a [imprimir a la Sala T] quan es va adonar que li era més pràctic.
- c. Perquè se n'anés, el van començar a [insultar].
- c'. Quan van veure de quin peu calçava aquell individu, el van començar a [insultar perquè se n'anés].

L'abast dels adjunts ens permet, doncs, de demostrar novament que els verbs aspectuals són sempre verbs lèxics, independentment del fet que presentin o no efectes de transparència.

El que hem dit fins ara sobre l'abast dels adjunts utilitzant oracions amb el verb *començar* també és vàlid, tot i que amb algunes restriccions, per als verbs aspectuals de continuació i de final. Considereu les oracions de (97), en les quals he intentat d'aïllar la lectura en què l'adjunt té abast sobre el verb aspectual, i les oracions de (98), en les quals he intentat d'aïllar la lectura en què l'adjunt només modifica el verb no finit:

- (97)
- a. La Laia va continuar redactant el treball *a l'Autònoma* perquè va veure que a casa li era massa difícil concentrar-se.
  - b. L'Assumpta ha continuat estudiant *dreta* perquè se li han endut la cadira.
  - c. *Perquè se n'anés*, la van continuar pressionant.
  - d. En Jaume va deixar de parlar del verb 'climb' *amb certa recança*. Tan bé que li anava per fer veure que no podem fiarnos de la intuïció.
  - e. Vas deixar d'escriure novel·les *a París*. Havies de treballar tantes hores per sobreviure que hi vas perdre l'hàbit d'escriure.
  - f. *Perquè després no li ho retragués*, la va deixar de pressionar.
  - g. En Lluís va acabar d'escriure la novel·la *a màquina* perquè l'ordinador se li va espatllar.
  - h. La Laia va acabar d'imprimir el treball *a casa* perquè li van tancar la Facultat.

- i. *Perquè no es refredés el menjar*, vam acabar-lo de preparar pocs minuts abans que arribessin.
- (98) a. En Lluís continua escrivint la novel·la *a màquina*. Encara no li han arreglat l'ordinador.
 b. La Laia ha continuat imprimint el treball *a l'Autònoma*. Està convençuda que li és més pràctic fer-ho allà.
 c. Han continuat pressionant-la *perquè se'n vagi*, però encara no han aconseguit res.
 d. En Lluís va deixar d'escriure la novel·la *a màquina* quan va tenir l'ordinador arreglat.
 e. Vas deixar de veure't amb la Maria *a l'Autònoma*, però ara us veieu a Barcelona.
 f. Van deixar de pressionar-la *perquè se n'anés* perquè van veure que igualment no se n'aniria.

A (98) hi ha una llacuna: no hi ha cap exemple amb *acabar*. El verb *acabar* pot estar modificat per un adjunt de manera, un locatiu o una oració final (cf. (97g)-(97i)), però no permet que l'oració d'infinitiu estigui modificada per qualsevol d'aquests tipus d'adjunts. Vegeu les oracions de (99):

- (99) a. #En Lluís va acabar d'[escriure la novel·la *a màquina*] quan va tenir l'ordinador arreglat.
 b. #La Laia va acabar d'[imprimir els treballs *a casa*] quan es va adonar que fer-ho a la Sala T li era més pràctic.
 c. #Vaig acabar de [cremar les fàbriques *per cobrar l'assegurança*] quan em vaig adonar que se'm començava a veure el llautó i em posarien a la presó.

No entraré en detalls sobre per què això és així, però el que sembla clar és que té a veure amb el fet que el verb *acabar* només pot aparèixer amb esdeveniments fitats.⁴³ El verb *acabar* assenyala el fi-

43. En menorquí el verb *acabar*, com *deixar*, pot aparèixer amb esdeveniments no fitats i, per tant, les oracions de (99) són possibles.

nal d'un esdeveniment que conceptualment ha de tenir un final natural, és a dir, ha de ser tèlic.⁴⁴ Si modifiquem l'esdeveniment mitjançant adjunts de manera, etc. el que provoquem és que l'esdeveniment agafi un sentit iteratiu o habitual. Deixant de banda totes les limitacions d'aquests tipus de tests, fixem-nos que si bé la presència d'un adjunt de temps duratiu és incompatible amb l'ús transitiu d'*escriure* (si no és que l'objecte és un plural sense cap mena de determinant), si aquest està modificat per un locatiu o per un adjunt de manera, per exemple, la presència de l'adjunt duratiu hi és ben admesa.

- (100) a. #En Lluís va escriure la novel·la durant deu dies.
 b. En Lluís va escriure la novel·la a màquina durant deu dies.

Que la inadequació de les oracions de (99) està relacionada amb el fet que el verb *acabar* exigeix que l'esdeveniment denotat per l'oració no finita sigui tèlic també ho demostra el fet que amb el verb *deixar* (o *parar*), que com ja hem vist difereix del verb *acabar* precisament en el fet que es pot usar tant amb esdeveniments tèlics com amb esdeveniments atèlics, les oracions de (99) són bones. Compareu la inadequació de les oracions de (99) amb l'adequació de les oracions de (101).

- (101) a. En Lluís va deixar d'escriure la novel·la a màquina quan va tenir l'ordinador arreglat.
 b. La Laia va deixar d'imprimir els treballs a casa quan es va adonar que fer-ho a la Sala T li era més pràctic.
 c. Vaig deixar de cremar les fàbriques per cobrar l'assegurança quan em vaig adonar que se'm començava a veure el llautó i em posarien a la presó.

D'altra banda, les restriccions que el verb *acabar* imposa a la interpretació dels adjunts em permeten d'aportar més exemples que mostren que les diferències d'abast que estic comentant responen a

44. Vegeu la secció 2.3.

una diferència estructural. Si pronominalitzem l'adjunt de les oracions (102a) i (103a), el clític només pot aparèixer davant del verb *acabar*. El fet que no pugui aparèixer darrere de l'infinitiu demostra que en aquesta posició els adjunts només es poden interpretar de forma restrictiva i que per tenir abast ampli s'han de generar adjunts al SV que projecta el verb aspectual.

- (102) a. La Maria va acabar de fer els deures *a la classe*.
 b. La Maria *hi* va acabar de fer els deures.
 c. #La Maria va acabar de fer-*hi* els deures.
- (103) a. Van acabar de construir la casa *per control remot*.
 b. *Hi* van acabar de construir la casa.
 c. #Van acabar de construir-*hi* la casa.

És important de tenir en compte que si el locatiu no és un adjunt circumstancial, sinó un argument del verb en infinitiu, el verb *acabar* no posa problemes al fet que quan el complement locatiu es pronominalitza clícticament en el verb en infinitiu. L'oració de (104), construïda amb el verb *ficar*, que exigeix un complement locatiu, ens mostra aquest fet:

- (104) Ahir vaig acabar de ficar-*hi* la roba d'hivern, a la maleta.

Al llarg d'aquesta subsecció, el lector ja es deu haver adonat que si eliminem el context, els adjunts sempre tenen una interpretació preferent. De fet, el verb *deixar* comparteix amb el verb *continuar* el fet que sense un context que forci la interpretació àmplia dels adjunts circumstancials, aquests s'interpreten com a adjunts al verb no finit. Això es deu al fet, llargament discutit per Ter Meulen (1995), que els verbs aspectuals de continuació i de final pressuposen l'existència d'un esdeveniment. El que observem és que els adjunts circumstancials s'interpreten per defecte com les circumstàncies que envolten l'esdeveniment pressuposat. En certa manera, això equival a dir que amb els aspectuals de continuació i de final els adjunts s'interpreten, per defecte, com a informació vella. Les circumstàncies en les quals o

per les quals continua o s'atura un esdeveniment (que és el cas en què els adjunts tenen abast ampli) són, en canvi, informació nova. Si no hi ha, doncs, un context que forci la lectura dels adjunts com a informació nova, evitem de processar-los com a tals.

Amb el verb *acabar* hauria de passar el mateix que amb el verb *deixar*, ja que també pressuposa l'existència d'un esdeveniment, el que passa és que les característiques aspectuals que el verb *acabar* demana a l'esdeveniment denotat per l'oració no finita s'imposen i, com hem vist, impedeixen la lectura restringida dels adjunts circumstancials.

En el cas del verb *començar*, la tendència és la contrària: sense la presència d'un context que forci la interpretació restringida dels adjunts, aquests tendeixen a interpretar-se com les circumstàncies en què s'inicia un esdeveniment. Això es deu al fet que el verb *començar* assenyalava, per defecte, l'inici d'un esdeveniment que abans no existia. Quan els adjunts tenen abast restringit, el verb *començar* assenyalava, en canvi, l'inici d'un esdeveniment en unes circumstàncies, però no necessàriament l'inici natural de l'esdeveniment. Per altra banda, amb el verb *començar* els adjunts circumstancials sempre s'interpreten com a informació nova, tant si tenen abast ampli com si tenen abast restringit, perquè en qualsevol cas mai no es pressuposa l'existència d'un esdeveniment i, per tant, d'un circumstàncies en les quals es doni aquest esdeveniment.

Així doncs, el que observem és que les propietats semàntiques de cada un dels verbs aspectuals són les responsables que hi hagi una interpretació preferent pel que fa a l'abast dels adjunts circumstancials que apareixen a l'oració.

Al llarg d'aquesta secció he aportat proves que demostren de forma prou concloent que els verbs aspectuals del català són sempre verbs lèxics, independentment del fet que mostrin o no efectes de transparència. D'una banda, hem vist que accepten l'aplicació de processos que afecten l'estructura argumental, com són la causativització i la passivització. D'altra banda, he demostrat que els adjunts circumstancials, és a dir, aquells que modifiquen l'esdeveniment denotat per un verb lèxic també poden modificar els verbs aspectuals.

La secció següent està dedicada a comentar i refutar la proposta de Cinque (1998a/b, 1999), que d'entre les propostes recents sobre la reestructuració és la que assumeix de forma més explícita que els verbs aspectuals, així com la resta de verbs que presenten efectes de transparència, són verbs funcionals, és a dir, verbs sense estructura argumental que ocupen el nucli d'una projecció funcional.

4. CINQUE (1998a/b, 1999): ELS VERBS DE REESTRUCTURACIÓ COM A VERBS FUNCIONALS

Cinque (1999) proposa una caracterització de l'estructura funcional de l'oració que parteix de l'assumpció que la quantitat i qualitat de les categories funcionals que la integren i l'estricta ordre jeràrquic que mantenen entre elles és universal. Dins aquest marc, Cinque ha intentat darrerament de demostrar que es pot resoldre el problema que suposen els verbs de reestructuració si assumim que quan es donen fenòmens de transparència es comporten com a verbs funcionals⁴⁵ que ocupen el nucli d'una projecció funcional de caràcter modal o aspectual específica (v. CINQUE, 1998a/b, 1999). D'aquesta manera, Cinque aconsegueix d'explicar per què dins la classe dels verbs de reestructuració trobem, bàsicament, verbs modals i aspectuals: només aquells verbs la semàntica dels quals s'adigui amb els trets semàntics d'una categoria funcional podran ocupar-ne directament el nucli. Per altra banda, els efectes de transparència que es donen amb modals i aspectuals també s'expliquen de forma natural: si els verbs aspectuals ocupen una categoria funcional, l'estructura no és bioracional, és simple; i el verb en forma no finita és el predicat principal de l'oració i nucli del SV.

Com he dit al principi del paràgraf precedent, una de les coses que Cinque vol demostrar respecte l'estructura funcional de l'oració és

45. Cinque (1998a/b) accepta que quan no es donen efectes de transparència els verbs de reestructuració són verbs lèxics. Recentment, Cinque ha difós un manuscrit on proposa que els verbs de reestructuració sempre són verbs funcionals, es donin o no efectes de transparència (v. CINQUE, 2000). En aquest article no tinc en compte aquest manuscrit, però en qualsevol cas les crítiques que faig a Cinque (1998a/b) hi són igualment aplicables.

que l'ordre que les categories funcionals mantenen entre elles és rígid i que aquest ordre rígid és, com el nombre i tipus de categories funcionals, universal, i.e., part de la Gramàtica Universal. Si els verbs de reestructuració són verbs funcionals, una de les coses que ha de demostrar Cinque és que hi ha un ordre fix entre els diferents verbs de reestructuració. Basant-se especialment en els verbs de reestructuració de l'italià, Cinque (1998a) proposa l'ordre entre projeccions modals i aspectuals que teniu representat a (105):⁴⁶

- (105) ... Asp_{Habitual} [*solere*] > Asp_{Delayed} (or 'finally') > Asp_{Predispositional} [*tendere a*] > Asp_{Repetitive(I)} [*tornare a*] > Asp_{Frequentative(I)} > Mod_{Volition} > Asp_{Celerative(I)} > Asp_{Terminative} [*smettere di*] > Asp_{Continuative} [*continuare a*] > Asp_{Perfect} > Asp_{Retrospective} [*acabar de* (cat.)] > Asp_{Proximative} > Asp_{Durative} > Asp_{Progressive} [*stare + GER*] > Asp_{Prospective} [*stare per*] > Asp_{Inceptive(I)} [*cominciare a*] > Mod_{Obligation} > Mod_{Ability} > Asp_{Frustrative/success} [*riuscire a*] > Mod_{Permission} > Asp_{Conative} [*provare a*] > Asp_{Completive(I)} [*finire di*] > Voice > Asp_{Celerative(II)} > Asp_{Inceptive(II)} [*cominciare a*] > Asp_{Completive(II)} [*finire di*] > Asp_{Repetitive(II)} [*tornare a*] > Asp_{Frequentative(II)} ... (CINQUE, 1998a: 137)

Certament, la proposta de Cinque dona compte dels efectes de transparència, almenys del trasllat de clític i del moviment llarg de SN (no és tan clar que doni compte de la selecció de l'auxiliar, que no sempre depèn del verb en forma no finita). Com veurem tot seguit, Cinque té seriosos problemes, però, a l'hora de donar compte del fet que els verbs aspectuals es puguin causativitzar i passivitzar (v. CINQUE, 1998b), i directament no dona compte (també és cert que tampoc no es planteja el problema) del fet que admetin la modificació mitjançant adjunts circumstancials.

La resta d'aquesta secció està centrada en el treball de Cinque (1998b) dedicat, precisament, a la interacció entre la causativització i

46. Com que el que m'interessa és que es vegi l'ordre que proposa per als verbs aspectuals, he afegit entre claudàtors els verbs que segons Cinque (1998a) ocuparien les diferents projeccions funcionals aspectuals.

la passivització, d'una banda, i els verbs de reestructuració, de l'altra.

Pel que fa a la passivització, Cinque parteix de l'assumpció que la morfologia de passiva s'ha de comprovar a la projecció funcional de Veu ('Voice'), projecció que Cinque (1999) situa com una de les més pròximes al SV.⁴⁷ També assumeix que els moviments per comprovar trets són sempre ascendents i que per tant només aquells verbs que es generin en una posició inferior a la que ocupa la projecció de Veu es podran passivitzar. Des d'aquesta perspectiva, el fet que tots els verbs de reestructuració admetin la passiva discontinua, és a dir, la passivització del verb en forma no finita que dominen, constitueix una prova a favor del fet que els verbs de reestructuració són verbs funcionals que s'ordenen per damunt de la projecció de Veu. El que és un problema per a Cinque és explicar per què especialment els verbs aspectuals d'inici i de final es poden passivitzar. D'acord amb les seves assumpcions, el fet que hi hagi verbs aspectuals que es puguin passivitzar implica que es generen com a nucli d'una categoria funcional més baixa que Veu. Altrament, com hem explicat, no podrien comprovar la morfologia de passiva.

Cinque (1998b) ha de postular, doncs, que hi ha projeccions d'aspecte Inicial ('Inceptive aspect'), *i.e.*, *començar*, i d'aspecte Completiu, *i.e.*, *acabar*, almenys,⁴⁸ tant per sobre com per sota de la projecció de Veu. La teoria de l'estructura funcional de l'oració que emprà Cinque no li permet dir que aquestes posicions diferents les ocupa la mateixa projecció, ja que cada tipus de projecció té una posició fixa a l'estructura funcional. Cinque, doncs, mira de trobar alguna diferència semàntica entre les dues projeccions que en justifiqui l'existència.

47. Vegeu el capítol 4 de Cinque (1999) i l'apèndix del capítol 3 del mateix treball per a una justificació interlingüística de la posició de la categoria Veu.

48. Cinque (1998b) apunta que potser també hi ha una projecció d'aspecte Continuatiu per sota de la projecció de Veu. Les dades que aporta són extretes dels treballs de Burzio:

- (i) ?Il palazzo fu continuato a costruire per ordine del principe. (BURZIO, 1981: 591)
- (ii) ?(?)L'affitto fu continuato a pagare fino alla fine dell'anno. (BURZIO, 1986: 376)

Com hem vist a la secció 3.2, en català la passivització del verb *continuar* és impossible.

De la diferència entre les dues posicions d'aspecte Completiu no en parla a Cinque (1998b). Pel que fa a les projeccions d'aspecte Inicial, Cinque, seguint un suggeriment de Paola Benincà, proposa que la diferència semàntica que hi ha entre elles és similar a la que es dona entre l'aspecte Terminatiu, *i.e.*, *deixar/parar*, i l'aspecte Completiu, *i.e.*, *acabar*, ja que té a veure amb el fet que el verb *començar* tant pot fer referència a l'inici natural d'un procés fitat com a l'inici en un punt arbitrari d'un procés que pot estar o no fitat. En paraules de Cinque (1998b: 39): «She [Paola Benincà] notes that parallel to the pair of Terminative aspect (which marks the termination of an unbounded, or bounded, process at an arbitrary point: 'stop'/'quit'/'cease') and Completive aspect (which marks the termination of a bounded process at its natural end point: 'finish'), one could posit the existence of two distinct Inceptive aspects. One marking the beginning of an unbounded, or bounded, process at an arbitrary point (e.g. *begin to shiver* or *begin to sing the aria* (from some arbitrary point)); the other marking the beginning of a bounded process at its natural starting point (e.g. *start building the house*)». ⁴⁹ Cinque preveu, per tant, que el verb *cominciare* només es pugui passivitzar quan ocupa la projecció d'aspecte Inicial que indica l'inici natural d'un procés fitat, és a dir, Asp_{Inceptive(II)} a (105). Segons ell, el contrast de (106) confirma aquesta previsió:

- (106) a. Furono iniziate/?cominciate a costruire solo due case.
 b. *Furono iniziate a costruire case. (CINQUE, 1998b: 40)

Potser en italià les restriccions de la passiva són menors (és clar, per exemple, que en fan molt més ús) però, almenys en català, el contrast de (106) no és pertinent perquè tampoc és bona l'oració de (107),

49. «[Paola Benincà] observa que, paral·lelament al parell d'aspecte Terminatiu (el qual indica la terminació d'un procés fitat o no fitat en un punt arbitrari: 'parar', 'cesar') i aspecte Completiu (que indica la terminació d'un procés fitat en el seu punt final natural: 'acabar'), hom podria postular l'existència de dos aspectes Inceptius. L'un que indicaria l'inici d'un procés fitat o no fitat en un punt arbitrari (e.g., "començar a tremolar" o "començar a cantar una ària") i l'altre que indicaria l'inici d'un procés fitat en el seu començament natural (e.g., "començar a construir una casa").» La traducció és meva.

és a dir, la agramaticalitat de l'oració (106b) no depèn del verb de reestructuració sinó de la construcció passiva.

(107) *En aquest carrer van ser construïdes cases.

La proposta de Cinque pel que fa a l'aspecte inicial no sembla, doncs, empíricament sòlida. Com veurem tot seguit, tampoc ho és si tenim en compte la causativització.

L'altre problema que Cinque (1998b) ha d'afrontar és el fet que els verbs aspectuals es puguin causativitzar. Per tal de mantenir que els verbs de reestructuració són verbs funcionals i alhora donar compte del fet que es puguin causativitzar, Cinque es veu obligat a defensar que la causativització depèn d'una categoria funcional, Causa ('Cause'), concretament. Cinque mateix, però, en una nota a peu de pàgina reconeix que: «Perhaps grammatical function changing heads such as Causative should not be completely assimilated to 'grammatical' functional heads of the mood, modality, tense and aspect kind» (CINQUE, 1998b: 49).⁵⁰ Ja d'entrada, doncs, Cinque es veu obligat a fer una assumpció molt arriscada. Cinque situa la categoria Causa per sota de la de Veu a causa de la impossibilitat de causativitzar un verb passivitzat, és a dir, d'oracions com la de (108):

(108) *La Gemma va fer ser llegits aquests articles.

En conjunt, Cinque proposa la següent ordenació de projeccions funcionals per sota de la de projecció Veu:

(109) ... Voice⁰ > Perception⁰ > Causative⁰ > Asp⁰_{Inceptive(II)} [*iniziare/ cominciare a*] / (Asp⁰_{Continuative(II)} [*continuare a*]) > Andative⁰ [*andare a*] > Asp⁰_{Completive(II)} [*finire di*] (CINQUE, 1998b: 49)

Conseqüentment, Cinque preveu que només els verbs de reestructuració que es puguin passivitzar podran causativitzar-se.

50. «Els nuclis que canvien les funcions gramaticals, com el Causatiu, potser no haurien de ser assimilats completament a nuclis funcionals 'gramaticals' com els de mode, modalitat, temps i aspecte». La traducció és meva.

En català, almenys, l'ordenació de (109) té almenys dos problemes: el primer és que hi ha més verbs aspectuals que es poden causativitzar que verbs aspectuals que es poden passivitzar. L'exemple més clar és el de l'aspectual de continuació *continuar*, que es pot causativitzar (v. (110a)=(61d) i (110b)), però que és impossible de passivitzar (v. (110c)=(73b)):

- (110) a. El metge li ha fet continuar prenent pastilles.
 b. Et farà continuar treballant al bar.
 c. *La revista va ser continuada editant pel Servei de Publicacions.

En segon lloc, Cinque (1998b) no en parla, però de la seva proposta es dedueix que els verbs *cominciare/iniziare* només han d'admetre la causativització quan fan referència a l'inici natural d'un procés fitat, és a dir, quan ocupa el nucli d'Asp_{Inceptive(II)}. Aquesta previsió, però, no es compleix, ja que tan bona és una oració causativa com la de (111a) en què podríem suposar que el verb *començar* fa referència a l'inici natural del procés fitat que implica *construir una casa*, com (111b) i (111c), en què el verb *començar* fa referència a l'inici de dos processos no fitats; en el primer cas a causa del plural sense determinant i en el segon cas perquè el verb *treballar* conceptualment ja és atèlic.

- (111) a. Li he fet començar a construir la casa.
 b. Perquè ens estalviéssim feina, els he fet començar a fregir patates.
 c. El farà començar a treballar ara mateix.

Podríem considerar que part dels problemes que té Cinque per explicar el comportament dels verbs aspectuals es resoldrien si abandonés dues de les assumpcions bàsiques amb què treballa: en primer lloc, que l'ordre entre categories funcionals és fix i, en segon lloc, que no hi ha categories funcionals repetides, és a dir, que les variacions d'ordre s'han d'explicar pel fet que una mateixa peça lèxica pot ocupar diferents posicions funcionals, cadascuna de les quals, però, té uns

trets diferents. El meu parer, però, és que, mentre sigui possible, cal treballar amb assumpcions com les de Cinque. Des d'un punt de vista teòric, perquè com a lingüista generativista m'interessa primer de tot allò que acomuna les llengües i que ens pugui suggerir quina fisonomia té la Gramàtica Universal i perquè, almenys a nivell interlingüístic, sembla força clar que les principals categories funcionals mantenen sempre el mateix ordre relatiu. Hem d'explorar, per tant, altres vies d'explicació, almenys per als verbs aspectuals, abans d'abandonar aquestes assumpcions. A més, penso que cal tenir en compte un altre fet. Fixem-nos que no deixa de ser significatiu que Cinque (1999) d'entre totes les categories funcionals que maneja, situï la categoria *Veü* com una de les més pròximes a *SV* i que a Cinque (1998b) situï la categoria *Causa* i les projeccions dels verbs aspectuals entre *Veü* i el *SV*. Des de la meua perspectiva, aquesta ordenació i el fet que també trobem verbs aspectuals per damunt de *Veü* i *Causa*, és a dir, que no hi hagi una ordenació estricta entre totes aquestes categories, no és un fet casual sinó que s'explica pel fet que no es tracta de categories funcionals, sinó de categories lèxiques i de processos que afecten l'estructura argumental.

Finalment, la proposta de Cinque, com qualsevol proposta que consideri que els verbs aspectuals només tenen una funció 'gramatical' i que, per tant, són verbs auxiliars que ocupen una posició a l'estructura funcional, difícilment podria explicar com és que els adjunts circumstancials poden modificar els verbs aspectuals.

5. CONCLUSIONS

Al llarg d'aquest treball he intentat de demostrar que tot i les peculiaritats sintàctiques i semàntiques que presenten els verbs aspectuals seguits d'una oració no finita, no hi ha arguments de pes per considerar que són verbs auxiliars o funcionals, sinó que les proves ens porten a considerar-los verbs lèxics. Així, d'una banda hem vist que els verbs aspectuals seguits d'una oració no finita admeten processos que afecten l'estructura argumental dels verbs lèxics, com són la passivització i la causativització. D'altra banda, també he mostrat

que els verbs aspectuals poden quedar dins l'abast dels adjunts circumstancials, és a dir, d'adjunts associats a les circumstàncies de la predicació. Per últim, també he fet veure com l'intent més recent de demostrar la naturalesa funcional dels verbs aspectuals i en conjunt dels verbs de reestructuració, el de Cinque (1998a/b, 1999), no acaba de reeixir perquè necessita assumir que processos com la causativització també són fruit senzillament d'una categoria funcional i perquè no pot donar compte de les dades del català.

LAIA AMADAS SIMON
Universitat Autònoma de Barcelona

BIBLIOGRAFIA

- J. AISSEN i David M. PERLMUTTER (1983): *Clause Reduction in Spanish*, dins D. M. PERLMUTTER (ed.): *Studies in Relational Grammar I*, Chicago, The University of Chicago Press. Reedició de l'article publicat dins *Proceedings of the Second Annual Meeting of the BLS*, Berkeley, Califòrnia.
- Àlex ALSINA (1992): *On the Argument Structure of Causatives*, «Linguistic Inquiry», vol. 23, ps. 517-555.
- Àlex ALSINA (1997): *A Theory of Complex Predicates: Evidence from Causatives in Bantu and Romance*, dins Àlex ALSINA, Joan BRESNAN i Peter SELLS (eds.): *Complex Predicates*, Stanford, Califòrnia, CLSI Publications.
- Laia AMADAS (1999): *L'estructura argumental dels verbs aspectuals del català*, Treball de recerca, Bellaterra, Universitat Autònoma de Barcelona.
- Reineke BOK-BENNEMA i Brigitte KAMPERS-MANHE (1994): *Transparency effects in the Romance languages*, dins M. L. MAZZOLA (ed.): *Issues and theory in Romance linguistics*, Washington, The Georgetown University Press.
- Ivonne BORDELOIS (1974): *The Grammar of Spanish Causative Complements*, Tesi Doctoral, Cambridge, Massachusetts, Massachusetts Institute of Technology.
- Ivonne BORDELOIS (1988): *Causatives: From Lexicon to Syntax*, «Natural Language and Linguistic Theory», vol. 6, ps. 57-93.
- Zulema BORRÀS (2000): *Prospective Readings Revisited*, «Catalan Working Papers in Linguistics», vol. 8, ps. 23-46.
- Luigi BURZIO (1981): *Intransitive Verbs and Italian Auxiliaries*, Tesi doctoral, Cambridge, Massachusetts Institute of Technology.

- Luigi BURZIO (1986): *Italian Syntax. A Government-Binding Approach*, Dordrecht, Reidel.
- Noam CHOMSKY (1981): *Lectures on Government and Binding*, Dordrecht, Foris.
- Noam CHOMSKY (1986): *Knowledge of Language: Its Nature, Origins and Use*, Nova York, Praeger.
- Guglielmo CINQUE (1998a): «Restructuring» and the order of aspectual and root modal verbs, «University of Venice Working Papers in Linguistics», núm. 8.1, ps. 113-140. Ha d'aparèixer a Guglielmo CINQUE i G. SALVI (eds.): *Current Studies in Italian Syntax Offered to Lorenzo Renzi*, Amsterdam, Elsevier.
- Guglielmo CINQUE (1998b): *The Interaction of Passive, Causative and 'Restructuring' in Romance*, «University of Venice Working Papers in Linguistics», núm. 8.2, ps. 29-51. Ha d'aparèixer a Cristina TORTORA (ed.): *The Syntax of Italian Dialects*, Nova York/Oxford, Oxford University Press.
- Guglielmo CINQUE (1999): *Adverbs and Functional Heads. A Cross-linguistic Perspective*, Nova York/Oxford, Oxford University Press.
- Guglielmo CINQUE (2000): «Restructuring» and Functional Structure, ms. Venècia, Università di Venezia.
- David DOWTY (1991): *Thematic Proto-Roles and Argument Selection*, «Language», núm. 67, ps. 547-619.
- Anna GAVARRÓ i Brenda LACA (en premsa): *Les perífrasis temporals, aspectuals i modals*, dins Joan SOLÀ (dir.): *Gramàtica del català contemporani*, Barcelona, Empúries.
- Anabela GONÇALVES (1997a): *Sobre as propriedades das categorias funcionais nas construções de Reestruturação do Português Europeu*, ms. Lisboa, Universidade de Lisboa.
- Anabela GONÇALVES (1997b): *On Restructuring Constructions in European Portuguese*, ms. Lisboa, Universidade de Lisboa.
- M. Teresa GUASTI (1992): *Causative and Perception Verbs*, Tesi Doctoral, Ginebra, Université de Genève.
- M. Teresa GUASTI (1997): *Romance causatives*, dins Lilliane HAEGEMAN (ed.): *The New Comparative Syntax*, Nova York, Longman.
- Jacquéline GUERÓN i Teun HOEKSTRA (1989): *T-Chains and the Constituent Structure of Auxiliaries*, dins Anna CARDINALETTI et al. (eds.): *Constituent Structure*, Dordrecht, Foris.
- M. Lluïsa HERNANZ i Gemma RIGAU (1984): *Auxiliaritat i reestructuració*, «Els Marges», núm. 31, ps. 29-51.
- Richard S. KAYNE (1977): *Syntaxe du français. Le cycle transformationnel*, París, Éditions du Seuil. Traducció al francès de Pierre ATTAL i Richard S. KAYNE (1975): *French Syntax*, Cambridge, Massachusetts, The MIT Press.

- Richard S. KAYNE (1989): *Null Subjects and Clitic Climbing*, dins O. JAEGGLI i K. SAFIR (eds.): *The Null Subject Parameter*, Dordrecht, Kluwer.
- Béatrice LAMIROY (1987): *The Complementation of Aspectual Verbs in French*, «Language», núm. 63, ps. 278-298.
- Beth LEVIN & Malka RAPPAPORT HOVAV (1995): *Unaccusativity: At the Syntax-Lexical Semantics Interface*, Cambridge, Massachusetts, The MIT Press.
- Mireia LLINÀS (1990-91): *Verbs de «reestructuració» o verbs de «no-reestructuració»*, «Llengua & Literatura», núm. 4, ps. 265-276.
- M. Rita MANZINI (1983): *Restructuring and Reanalysis*, Tesi Doctoral, Cambridge, Massachusetts Institute of Technology, MA.
- Jaume MATEU (1997): *Relational Semantics: A Semantic Theory of Argument Structure*, Treball de recerca, Bellaterra, Universitat Autònoma de Barcelona.
- David M. PERLMUTTER (1978): *Impersonal Passives and the Unaccusative Hypothesis*, dins *Proceedings of the Fourth Annual Meeting of the BLS*, Berkeley, Califòrnia, BLS.
- Carme PICALLO (1985): *Opaque Domains*, Tesi Doctoral, Nova York, CUNY.
- Carme PICALLO (1990): *Modal Verbs in Catalan*, «Natural Language and Linguistic Theory», vol. 8, ps. 285-312.
- Gemma RIGAU (1991): *On the functional properties of Agr*, «Catalan Working Papers in Linguistics», núm. 1, ps. 235-260.
- Gemma RIGAU (en premsa): *Els complements adjunts*, dins Joan SOLÀ (dir.): *Gramàtica del català contemporani*, Barcelona, Empúries, capítol 15.
- Luigi RIZZI (1982): *A restructuring rule*, dins L. RIZZI: *Issues in Italian Syntax*, Dordrecht, Foris. Reedició de l'article publicat amb el títol *A Restructuring Rule in Italian Syntax*, dins S. J. KEYSER (ed., 1978): *Recent Transformational Studies in European Languages*, Cambridge, Massachusetts, The MIT Press.
- Ian ROBERTS (1997): *Restructuring, Head Movement, and Locality*, «Linguistic Inquiry» vol. 28, ps. 423-460.
- Alice ROCHETTE (1999): *The Selection Properties of Aspectual Verbs*. Dins K. JOHNSON i I. ROBERTS (eds.): *Beyond Principles and Parameters*, Dordrecht, Kluwer.
- Carol ROSEN (1984): *The Interface between Semantic Roles and Initial Grammatical Relations*, dins D. PERLMUTTER i C. ROSEN (eds.): *Studies in Relational Grammar 2*, Chicago, Illinois, The University of Chicago Press.
- Sarah ROSEN (1989): *Argument Structure and Complex Predicates*, Tesi Doctoral, Waltham, Brandeis University, MA.
- Joan SOLÀ (1987): *Qüestions controvertides de sintaxi catalana*, Barcelona, Edicions 62.

- Alice G. B. TER MEULEN (1995): *Representing Time in Natural Languages. The Dynamic Interpretation of Tense and Aspect*, Cambridge, The MIT Press.
- Estela TREVIÑO (1994): *Las Causativas del español con complemento infinitivo*, Mèxic, El Colegio de Mèxico.
- Robert D. VAN VALIN (1990): *Semantic Parameters of Split Intransitivity*, «Language», núm. 66, ps. 221-260.
- Robert D. VAN VALIN (ed.) (1993): *Advances in Role and Reference Grammar*, Amsterdam/Philadelphia, John Benjamins.
- Xavier VILLALBA (1992): *Case, Incorporation and Economy: An Approach to Causative Constructions*, «Catalan Working Papers in Linguistics», núm. 2, ps. 345-389.
- Xavier VILLALBA (1993): *Les construccions causatives en català*, Tesi de llicenciatura, Barcelona, Universitat de Barcelona.
- Xavier VILLALBA (1994): *Minimal Case Constructions: The Distribution of Pronominal Clitics in Romance Causative Constructions*, Treball de recerca, Bellaterra, Universitat Autònoma de Barcelona.
- Annie ZAENEN (1993): *Unaccusativity in Dutch: Integrating Syntax and Lexical Semantics*, dins J. PUSTEJOVSKY (ed.): *Semantics and the Lexicon*, Dordrecht, Kluwer.
- María Luisa ZUBIZARRETA (1982): *On the Relationship of the Lexicon to Syntax*, Tesi Doctoral, Cambridge, Massachusetts Institute of Technology.
- María Luisa ZUBIZARRETA (1985): *The Relation between Morphophonology and Morphosyntax: the Case of Romance Causatives*, «Linguistic Inquiry», vol. 16, ps. 247-289.